

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMER DE DUMINECĂ 40)

Redacția, Adm. administrația,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INERATE se primesc la Adm-
nistrația în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
la Viena: M. Dukas, Hermann
Schick, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Niedlger; Anton Oppelitz, J.
Dumecor, în Budapesta: A. V.
Schubert, Eckstein Bernat; în
București: Agenția Flavia, Sino-
scritale de România; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
comandă pe o coloană 8 cr. și
10 cr. timbru pentru o publi-
cație. Publicări mai dese după
țara și învoială.
Reclame pe pagină a 3-a o
său 10 cr. sau 30 bani.

„Gazeta” ieșe în mă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrația, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dăruș în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 212. — Anul LVIII.

Brașov, Duminecă, 24 Septembrie (6 Octombrie)

1895.

Judecătorii și „interesele statului”.

Brașov, 23 Septembrie v.

Omul se minunează și se încrucieșă, când vede cum se fac la noi judecățile în așa numitele procese de agitare. Numai înainte cu dece zile judecătorii din Alba-Iulia au condamnat pe un țeran român din Ocna Sibiului la trei săptămâni închisore ordinară, vești Dómne, pentru-că a strigat și el un „să trăiască”, când s’au întors acasă cei judecați în procesul Memorandului.

După lege țeranul nu era vinovat și nu putea fi condamnat. Cu toate acestea l’au judecat și l’au pedepsit. Cum s’a putut întâmpla un asemenea lucru?

În privința acésta ne dă deplină deslășire o declarația, ce a făcut-o ministrul-președinte Banffy la Șimleul Silvaniei, când înainte cu câteva săptămâni și-a făcut cunoscuta dare de sémă înaintea alegătorilor. Atunci Banffy, primind salutarea tribunalului, a judecătoriei de cerc, a procuraturii și a corpului advocaților, a răspuns: „vêd cu bucurie înaintea mea și corpul judecătoriei independente de guvern, și deși justiția e independentă de guvern, eu nu este independentă de interesele statului”.

Aceste cuvinte au fost trecute cu vederea în raporturile dela Șimleu. Numai o singură fôia („Buda-pesti Hirlep”) le-a înregistrat, și acum vine o altă fôia din Pesta, „Nemzeti Ujság”, și protesteză în numărul său dela 2 Octombrie în contra părerii ciudate, ce-o are Bánffy despre chiamarea justiției.

Numita fôia maghiară se teme, că așa dișele interese ale statului nu sunt decât o manta, cu care se acoper „interesele guvernului” și că prin urmare nu merge nici de cum,

de-a supune independența judecătorească acestor interese.

Are dreptate fôia maghiară. Noi însă trebuie să mergem și mai departe și să arătăm, că așa dișul „interes al statului” este o armă de luptă în contra noastră. a Nemaghiarilor, de care se folosesc în interesul lor nu numai cei dela guvern, ci toți trași-impinșii, cari se dau de „patrioți” și vor să se căpățuiescă pe scotéla noastră.

Și ce este și ce pôte fi în interesul statului, când e vorba de dreptate? Pôte fi un interes mai mare al lui, decât acela, ca judecătorul să judece pe basa legilor, drept și cum se cuvine? Alte interese ale statului, cari să influințeze judecata lui, nu pot fi, afară numai, decât guvernul și clica dela putere pretinde, ca el să judece așa, cum vor ei și nu cum pretinde legea și dreptatea.

Și așa se întâmplă mai ales în procesele politice, îndreptate contra Nemaghiarilor. Aici se dovedesce tot mai mult, că justiția, cum dișe ministrul, în adevăr nu este independentă de „interesele statului”, cari interese se îndrepteză din nenorocire după poftele vremelnice ale celor dela putere.

Numai așa putem înțelege sentințele monstrușe, ce s’au adus și se aduc în contra așa numiților agitatori, pe cari au început să-i caute acuma și între plugarii noștri. Guvernul aduce în mare strimțore atât pe procurori, cărora le poruncesce să intenteze procesele, cât și pe judecători, cari chiar de-ar voi să fiă nepărtinitori, se simt totuși genați a judeca liber în acele procese, căci vêd, că sunt anume trase de pâr de guvern.

E ceva dejositor pentru corpul judecătoreșc, când prin graiul fostului pașă dela Bistrița li-se spune, că și în viitor așa dișă independența a

lor trebuie să se îndrepteze după poruncile, ce le vor căpéta de sus în „interesul statului”.

Bine dișe „Nemzeti Ujság”, că Bánffy a dovedit numai, că și-a absolut sciințele juridice la universitatea din Apa-nușfalău, și că după aceea a făcut praxă la Tisza Kalman. Fôrte corect susține mai departe, că justiția trebuie să fiă cu totul neatârnatore nu numai de guvern, ci de orice interes, așa-dér și de interesele statului și că pentru ea numai și numai ordinea de drept și legea este singura directivă.

Până a ajunge însă la o astfel de neatârnatore a justiției mai este încă un drum lung, căci sistemul introdus de Tisza Kalman e încă în flôre și Bánffy nu este, decât un ucenic al acestui Tisza, care din „interesele statului” a făcut o armă de luptă în contra Nemaghiarilor și un mijloc de căpățuire pentru protegiații săi.

Revista săptămânei.

Partida poporală ungară își arată colții. Se scie ce speranțe legau mulți de *partida poporală*, când se înființase, și mai ales în sinul naționalităților s’a format o opiniune, putem dișe, favorabilă despre acea partidă și conducătorii ei, cari la început cochetară cu naționalitățile și deteră a înțelege, că în multe cestiuni vor puté merge mână în mână împreună. Acuma însă se dovedesce, că nici partida poporală nu e mai bună ca alte partide maghiare, fiă în cameră, fiă afară de cameră; și mai ales se adevăresce faptul, că Maghiarii, fiă de orice partide și principii, când e vorba de naționalități și aspirațiunile juste ale acestora, *țin una și toți ca un suflet sunt contra acestora.* Ecă cea mai nouă dovadă: La adunarea poporală, ținută

dilele acestea în Ruzomberk, în Ungaria, contele Nicolau M. Eszterházy, unul dintre capii partidei populare ungare, într’o vorbire a sa dișe, cu privire la raportul partidei populare către naționalitățile nemaghiare, următoarele: „Între reprezentanții naționalităților nemaghiare sunt și de aceea, cari negă unitatea statului ungar (!), cărora li sunt prea strimțite granițele patriei noastre (!), și cari voesc să se împreune cu popórele înrudite cu ei (!). Noi nu pretindem, ca elementele acestea să se bucure de simpatii, *de ce dér ne identifică pe noi mulți cu aceste cercuri?* Ei nu au dreptul a intra în legături cu cetățenii altor state. Noi dișem numai atât, ca să nu li-se denege a-și cresce copiii în limba lor, dér pentru aceea *nu voim să le dăm naționalităților poziții deosebite în stat.*”

La cestiunea legilor bisericesci-politice. Cu 1 Octombrie c. (Martia trecută) s’a început era cea „strălucită” așteptată cu atâta dor de cei ce sunt puși la ôla cu carnea și la sacul cu grăunțele. Foile jidano-liberale nu mai pot de bucuria de a vedé odată puse în praxă aceste legi. Dér chiar în Budapesta cea jidovită, poporațiunea, care mai ține la trecut și la morala creștină și-a manifestat nemulțămirea cu noua stare de lucruri prin aceea, că s’a grăbit de-a încheia căsătoriile pendente încă înainte de 1 Octombrie. Bisericile nu biruiau cu cununiile, cari se încheiau cu sutele pe fiă-care di din ajutorul introducerii nouelor legi. Dér desamăgirea pseudo-liberalilor a fost încă și mai mare, din cauză, că introducerea acestor legi a înghițit și va înghiți sume cu mult mai însemnate, de cum s’a fost așteptat. Prima căsătorie civilă s’a încheiat, firesce, în Budapesta și încă din partea unei părechii jidane.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Răspuns.

Aséră m’am uitat la cer
Cum strălucea de stele,
Și steaua mea voiam să soiu,
Să vêd de-î printre ele.

Atuncea una a cădut
Stingându-se ’n tările,
Răspuns simbolic, dureros
Apusul ei să ’mî fiă.

Foi.

Din traciș pică frunzele
Uscate în cărare,
Er tu privesc la mórtea lor
Cu-atâta nepăsare;

Dér sórtea lor e sórtea ta,
Căci și tu ești o fôie,
Și foi ca tine ’n ori-ce di
Să scutur, cad o dróie.

I. Priscu.

Istorióre,

de D-na Columb. (Din „Biblioteca pentru toți.”)

Sâmbăta morților.

A pierit sórele, sórele din diua de Sâmbăta morților! Cei cari au fost bogați, se odihnesc în morminte de marmură; cei cari au fost săraci, se odihnesc sub o biată cruce de lemn. Incet incet se ivesc printre sălciile pletóse flacări micî întâi galbene sub cerul purpuriu, dér cari se fac din ce în ce mai strălucitóre cu cât se întunecă mai mult, ca amintirea, care se măresce în nóptea mormântului. Mâni prietene aprind lângă cruci candela credincioșă. E Sâmbăta morților; lor lumină și florî! De s’ar puté să ajungă până la ei vre-o rază, vre-o picătură din parfumul vieții, în care li plângem!

Vêduva tristă și galbenă stă în picioré lângă crucea, pe care e scris numele pe care l-a iubit, numele pe care il dobândise și ea, și pe care il purta cu atâta bucurie acum un an, când se reșima pe brațul celui,

care se odihnesce acolo! Ține în brațe un copilăș, nevinovatul se uită uimit la toate lucrurile acelea necunoscuté: la morminte și la florî, la sălciile mari pletóse și la sora mai mare, care aprinde cu grije smerită candela. Vêduva ține în mână corónă, cu care vrea să împodobescă crucea: cum îi tremurau mânilé când o impletea! Nu e mult de când se preumbla cu el pe câmp în dișele de sêrbători. Fetia alerga înaintea lor și culegea florî, și băiețelul abia încerca să umble. Acum s’a dus totă bucuria sa pentru vecie, a mai rămas numai un mormânt, o vêduvă și doi orfanî. Icoónele scumpe și dureroșe ale fericirii pierdute trec pe dinaintea gândurilor sale pline de jale; trec cele dintâi speranțe, încrederea unuia în celalalt, dragostea înurajetóre a două ființe, care încep vieța mână în mână, neluând sémă la muncă, la lupte și la suferință, numai să fiă mereu alături unul de altul... Și s’au despărțit! Vêduva se gândesce la acéstă despărțire și inima i-se revoltă.

„Ce puțin ceream vieții!... La ce ’mî-a răpit tot?”

„Tot? oh! nu tot! Fetia se uită la ea cu o privire neliniștită: băiețelul se alătură de ea ca și cum ar vrea să-i dișă:

„Numai pe tine te am.”

Și simte, că mai are ceva, nu i s’a răpit tot. I-au mai rămas doi copii, din cari va trebui să facă un bărbat cinstit și o femeie cinstită: i-a mai rămas dragostea lor, i-a rămas bucuria, că-i va vedea crescând; i-a rămas, mai cu sémă, vieța adevărată a sufletului: datoria! Scie bine, că unde sunt datorii de implinit, e și fericire.

„Dómne! dișe ea, ’mî-ai luat sprijinul; acum dă ’mî putere să fiu pentru copilășii aceștia și tată și mamă, pentru ca din cer, de unde se află, el să fiă mulțumit de ei și de mine.”

Noul minister austriac. Fôia oficială de Joi publică demisiunea cabinetului austriac, în fruntea căruia stătuse contele *Kielmansegg*, și numirea noului cabinet, în frunte cu contele *Casimir Badeni*, fostul guvernor al Galitiei. Noii miniștri, pe cari și i-a ales Badeni, sunt, afară de doi, toți oameni, cari până acum n'au jucat vr'un rol mai însemnat politic. Considerând acésta, și apoi și faptul, că stările politice din Austria de present sunt foarte încurcate, dominând între diferitele partide mare desbinare, noul cabinet va avé greu de luptat pentru a-se puté sustiné. Decî viitorul va arăta, că va fi ôre contele Badeni în stare a-și împlini misiunea, séu nu.

Tumulte în Constantinopol. În 30 Septembrie s'au întemplat în Constantinopol nise incidente, cari ușor puteau sé producă mari turburări, și cari încă nici astăzi nu sunt pe deplin lămurite. *Armenii* din capitala turcescă s'au adunat adevă și s'au înțeles, ca sé facă demonstrațiuni, mergând armați pe la locuințele miniștrilor turcesci și ale altor fruntași turci. Poliția din Constantinopol însă a fost înscințată mai înainte de planurile Armenilor și astfel când organele siguranței publice vechură, că Armenii încep a face tumulte, îi provocară pe aceștia sé se împrăștia. Armenii se opuseră, ba unul dintre dênșii pușcă cu un revolver asupra unui oficer turc și-l omorî. Atunci poliția sprijinită și de un despărțământ de călăreți, se aruncă asupra glótei armenesci și se încinse o luptă sîngerósă. După scirile sosite până acum, în acéstă luptă își pierdură viața mai mult ca 200 oameni, între cari dintre Turci tură omorîți 7 oficeri și 45 soldați. Numărul răniților de ambele părți e foarte mare. Se dice, că Armenii au intenționat prin aceste tumulte sé provocé întervenirea puterilor europene în favorul lor. Patriarhul armenesc li-a vorbit ca sé se liniștescă, însă sfatul lui n'a avut nici un rezultat. Armenii au asaltat și judecătorii, și au omorî doi jude turci, apoi au atacat cu arme și trăsura ministrului de poliția și ministrului de externe turcesc. S'au făcut o mulțime de arestări. Până acum încă tumulte n'au încetat cu totul.

Tisza și naționalitățile.

Am fost publicat acea parte din vorbirea lui *Tisza*, ținută la Oradea-mare, în care acest adversar jurat al Românilor a vorbit și de *ceștiunea naționalităților*. Etă ce dice acum

„*Pester Lloyd*“ asupra vorbelor bêtânului și ruginitului general al „liberalilor“ unguri:

Cele ce le-a dis *Tisza* cu privire la ceștiunea naționalităților, cuprind *sucul politiceii tiszaiste*, ce a purtat-o el în tot timpul guvernării sale, și pe care au păstrat-o credincios toți bărbații de stat, cari i-au urmat lui. Tăria și însușirea bună a acestei politice zace în statornicia și neschimbarea ei, și fiă-care încercare de abatere dela ea, fiă în spre mai sever séu în spre mai domol, a dat tot-déuna dovadă despre eminența sistemului lui *Tisza*. Sistemul acesta se cuprinde în următoarele puncte: de o parte respectarea legilor și *prevenirea față cu naționalitățile*, de altă parte voința tare și desfășurarea puterii de stat față cu aceia, cu cari cele dintău amintite nu ajută nimic.

O caracteristică a politiceii lui *Tisza* este și faptul, dovedit și în vorbirea lui de acum, că el tot-déuna a luat o ținută foarte sceptică față cu pericolul mișcării naționalităților. *Esaltările agitatorilor daco-români pe el nici-odată nu l'au făcut „nervos“*. E de înțeles, că manifestările simțemintelor pline de ură a acestor „compatrioți“ ai noștri au făcut sé se nasoa dorința, de a-se întreprinde ceva energic contra lor. *Tisza* tot-déuna s'a subtras după puțință dela o astfel de influință patriotică onorabilă (!) și mai bine suferea imputarea, oă ar fi neactiv, decât sé cadă în greșala hiperzelului. Liberalismul marcant, de care erau conduse toate vederile politice ale lui *Tisza* (!) îi impuse și datorința, de-a fi foarte precaut la alegerea mijlocelor de represiune; de-a lăsa ca societatea sé condamne pe trădătorii; dér și de-a păși cu atât mai sever contra faptelor punibile.

Astfel din espunerea ceștiunei naționalităților, în vorbirea lui *Tisza* de sine reiese varianta dicerei renumite: „*Maghiarul se teme de Dumnezeu, și de nimeni altul — cu atât mai puțin de agitațiunea daco-română!*“

Scim, că în ajunul intrării în vîgore a nouelor legi politice-bisericești (1 Octombrie), episcopii catolici din Ungaria au ținut o conferență în Budapesta, în care au statorit o pastorală comună a tuturor cătră credincioșii lor. La acéstă conferență au luat parte și arhierii români greco-catolici și precum vedem au subscris și ei împreună cu episcopii catolici amintita scrisore pastorală.

Credeam, că biserica română unită, ca biserica independentă românescă, va procede și în acéstă ceștiune de sine stătător. Vedem însă, că arhierii români uniți subscriseră împreună cu episcopii catolici una și aceeași pastorală, un cas, ca și care până acuma nu ne este cunoscut altul în istoria bisericeii române unite.

Etă textul amintitei pastorale, după cum îl comunică „*Unirea*“ din Blăși:

Epistola pastorală

a episcopilor catolici din Ungaria referitoare la introducerea așa numitei căsătorii civile.

Iubiților în Christos Fii!

Cu adencă durere sufletescă Vă aducem la cunoscință, că legea despre așa numita „căsătoria civilă“ va intra în viață la prima di a lunii Octombrie a anului curent. Prin urmare începînd din ziua aceea în trebile Vóstre de căsătorii veți fi siliți și Voi a băga în sémă, pe lângă ținerea strînsă a legilor bisericești, și rënduelile cuprinse în legea amintită.

Voi sciți, că noi am îndreptat o preamilită reprezentațiune la treptele tronului, un memorial cătră înaltul guvern, și că am spus-o și cu graiul viu acolo, unde am avut drept și datorința, anume în casa țării: că legea acésta se împotrivesce cu învățăturile sfintei noastre credințe; că ne despóia pe noi catolicii de dreptul nostru recunoscut și folosit în decurs de nouă vécuri; că va slăbi religiozitatea și moralitatea legată de acésta; că primejducesc curățenia familiei, care dela sfântul rege Ștefan și până în zilele noastre a străplătat din ném în ném virtuțile religiose și patriotice ale strămoșilor.

Dér nu ne-am îndreptat numai cătră cei ce țin în mână destinele țării, ci în scrisoarea noastră pastorală V'am provocat pe Voi, sé cereți cu fierbinți rugăciuni dela Atotputernicul ajutor spre folosul Bisericii și a patriei.

Cu un cuvînt, atât ca arhierii, cât și ca legiitorii, ca credincioși și ca cetățeni, am cercat tóte, ca sé impedecăm ajungerea la putere a legii acésteia.

Cu tóte aceste, dumnezeesca providință, ale cărei căi sunt nepătrunse, și care și din cele rele póte sé scóta la ivelă lucruri bune, a lăsat, ca instituțiunea numită „căsătoria civilă“ sé fiă introdusă și în țera noastră.

Ôre nu s'a întemplat asta pentru aceea, ca legea acésta sé fiă încercarea alipirii Vóstre la credința cea adevărată și a supunerii neclătite față de sfânta noastră Maică Biserica catolică?

Pentru-că, Iubiților în Christos Fii! pe cum deprinderile în arme îi oțlesc pe soldați, și luptele nasc viteji: tocmai așa și pe cei ce îl mărturisesc pe Christos, luptele, necasurile și primejdiile îi cercă, și numai aceia, ceri vor sta în credința cea adevărată și în faptele corăspundătoare acéstei credințe până în capét, vor dobîndi cununa învingerii, pe care ne-a pregătit-o nouă tuturor Domnul!

Așa-déră pentru ca sé Vă întărim în fidelitatea cătră sfânta noastră credință și în alipirea cătră Sfânta Maică Biserica; pentru ca sé Vă ferim de greșelile, în cari

V'ar puté impinge legea cea nouă: ținerea a fi datorința noastră arhierescă, sé Vă arătăm următoarele:

Intăi: Ce învăță și ce Vă demandă Vouă, Credincioșilor séi, Sfânta Maică Biserica privitor la căsătorii.

A doua: Cum trebuie sé Vă purtat față de legea cea nouă.

Când ne îndreptăm în afacerea acésta de mare însemnătate cătră Voi cu învățăturii și îndrumării, Vă provocăm și vé ré găm serios, ca pentru mântuirea sufletelor Vóstre nemuritoare sé primiți cuvintele noastre cu adencă băgare de sémă și cu sfîntă ascultare, fiind convinși că le îndreptăm cătră Voi în urma acelei răspunderi grele ce a lăsat-o Domnul Isus Christos Apotolilor și următorilor lor, adevă Nouă, sé Vă călăuzim pe Voi, credincioșii încredințați păstoririi Nóstre, prin tóte împrejurările schimbătoare ale vieții, pe calea sfintei noastre credințe, la viața vecnică.

I.

Când Vă arătăm pe scurt, care este învățătura Maicii Biserice despre căsătorii sé nu credeți, Iubiților Fii, că ați în urma legii celei noué V'am propune în acéstă privință învățăturii noué. Nici decăt.

Ceea ce a vestit Isus Christos întru împlinirea timpului, ceea ce ni-a propus Biserica Sa, Maica Biserica catolică, sé credem, aceea V'o vestim Noi Vouă și astăzi.

Ce învăță așa-déră Biserica despre căsătorii?

Învéță mai intăi: că după rënduelă lui Christos, între creștini *numai aceea sé póte numi căsătorii, care tot-odată e și taină*, tocmai de aceea ori ce altă legătură, care nu s'a făcut ca taină, întemple-se chiar și înaintea auctorității civile, nu se póte numi căsătorii, și a vieții într'o astfel de legătură nu este alt-ceva, decât o împreună-viețuire păcătósă, petrecută afară de hotărrele căsătoriei.

Prin urmare catolicii nici în viitor nu vor puté sé încheia căsătorii adevărate într'alt chip, de cum au închiat părinții noștri, adevă după legile Maicii Biserice înaintea parohului respectiv ori a încredințatului dênșului, și în ființa de față a doi martori.

Biserica învață în locul al doilea: că adevărata căsătorii închiată valabil nu se póte desface.

Așa-déră credincios catolic nu póte sé încheie căsătorii noué până atunci, până când se află în viață soțul séu.

Biserica învață în locul al treilea: că credincios catolic nu póte sé încheie o astfel de căsătorii, în calea careia se află vre-o pedecă bisericească, afară de cazul decă Biserica îl deslégă dela pedecă aceea.

Așa-déră întocmai pe cum în trecut, așa și în viitor va fi dator credinciosul catolic, sé facă înainte de tóte cunoscută pe

Intr'o curticiă.

În dosul casei mele se află o curte strîmtă și întunecósă, închisă între patru ziduri. Ai dice, că e curte de închisóre, de n'ar fi plină de ederă, care răspândește mișcare și viață. S'a înmulțit edera tare, și-a agățat de pietre ramurile, cari se învelesc primăvera cu frunze luciose și verđi; încet-încet a umplut zidul, pe urmă și-a îndesit frunzele, s'a făcut stufósă bine, de au venit paserile și și-au făcut cuiburi între frunzele ei. Acum locuesc în frunzișul ei mulțime de paseri, și dimineța audți numai ciripiri vesele. În cuiburi puii, cum se deșteptă cer de mâncare; mumele și tații sbórá de colo până colo, prind câte-o muscă, caută insecte pe acoperiș ori cutéză de se duc sé ciugulescă pe pietrele din curte grăunțele, pe cari li le aruncă copiii mei. Dér când se deschide vre-o feréstră, ori vre-o ușe, ori decă se aude vre-un sgomot, repede sbórá toți cât mai sus în ederă, încântați, că au scăpat de marea

primejdiă necunoscută, căci viețele acestor biete ființe sunt pline de griji: trebuie sé-și agonisescă hrana de tóte zilele, și paserile își câștigă și ele pânea cu greutate, uneori tot ca și oamenii.

Ați de diminéță un pui mai sburdalnic, care se vede, că vrusese sé-și încerce aripele prea de timpuriu, a cădút în curte. Cădënd, s'a speriat, s'a lovit, și s'a furișat cum a putut într'un colț, unde a început sé țipe după ajutor. Muma îl găsi curënd și dete fuga la el, pe urmă veni tatăl, și era mișcător sé-i vedți și sé-i audți, cum țipau de îngrijorați. Sburau, sé duceau sus, sé coborau, cum sé facă, ca sé se urce; dér bietul pui dădea din aripă, sărea, nu se putea ridica și cădea ér pe pietre. Părinții păreau din ce în ce mai nemângăiați. „Parcă e muma adevărată“, dicea fetița mea, care se uita la ei. Și, ce e drept, în corpul micșor acoperit cu pene suferea o adevărată inimă de mamă, îndurând cea mai aprigă durere: neputința

de a scăpa pe ființa iubită, pentru care și-ai da bucurós și viața.

Puiului începuse a-i fi fóme. Împrejurul lui erau grăunțe, erau firimituri de pâne, dér el nu scia sé mănânce. Părinții înțeleseră, de ce țipa și veniră de-i deteră de mâncare în cioc rënd pe rënd. Se apropia séra. Ce sé facă? Puiul nu putea sbura. Decă vine vre-o pisică, căci sunt destule pe coperișuri? Dér frigul, întunerecul?... Se înopteză. Sus, în cuib, ceilalți pui cer de mâncare și chiamă pe muma sé-i acopere cu aripele, trebuie sé se ducă, și bietul părăsit se stărcesce tremurând între frunzele uscate, blestemându-și nesocotința. E tocmai vremea, când se aud ciripiturile amestecate și grăbite dinaintea tăcerii nopții. „Paserile se rógă și-și iau bună séra una dela alta“, cum dic copiii mei. Sgomotul se micșorează, curënd abia se mai aude câte-un țipăt singuratec și și coala, apoi se face tăcere. Într'un cuib părinții nu dorm. Vai! în câte case nu s'or fi aflat în nóptea aceea tot asemenea dureri: mume,

cari veghiau plângeng câte-un lăgân gol, ori care va rămâne gol a doua di!...

Cum se luminéază de diuă, tatăl și mama își lasă puii adormiți și se dau jos tremurând... și puiul deschidându-și ochii și scuturându-și aripele iese de sub frunzele, sub cari s'a adăpostit. Ce bucurii! e înghețat de frigul nopții, îi e fóme, suferă, dér trăiesce!

Muma îl încăldește cu aripele, tatăl dă fuga după hrană și curënd puiul sătul și fără grije sare vesel, încercând sé ciugulescă câte-va grăunțe, cari de cele mai multe ori îi scapă din cioc. Trec césurile; de câte-ori au umblat de colo până colo prin curte și s'au urcat la cuib și s'au coborît ér! Cu tóte acéstea neliniștea nu mai pare așa de mare: e vedit, că paserile se obicinesc cu starea acésta și încep sé aibă încredere. Puiului nu i-s'a întemplat nimic în nóptea trecută, pisica n'a venit, copiii n'au luat puiul, și acum începe a mânca singur. Speranță

rochului propriu căsătoria, ce voesce, să o încheie, ca de cumva ar fi cu putință, să fie deslegat dela aceea;

er de ar fi o pedecă, dela care Biserica nu poate deslega, atunci căsătoria nu se poate încheia.

Aceste sunt dogme catolice, dela care Biserica nu poate să abdică nici de dragul oamenilor, nici pentru prepotența puterilor, nici pentru legile omenești; și nu ar pute să abdică nici atunci, decât ar trebui să fie spusă la orî-ce prigoniri.

E adevărat, că este spre binele Bisericii, decât legile ei le cinstește și statul, și decât stăruie și pretinde, ca să fie ținute; dar de altă parte și statul are mare folos din aceea, decât credincioșii Bisericii țin cu scumpătate poruncile religiei lor; pentru-că e un adevăr recunoscut, că temelia și țărița țărilor se află în religiositatea popoarelor sale.

Decă însă statul spre paguba sa propriu lasă biserica, să fie avisată numai la puterea sa, ori ce e și mai rău, decât neglijând în seamă instituțiile ei, îngreunând executarea legilor ei: ce poate să facă Biserica alta, decât în conștiința chemării sale să înainteze pe calea, ce i-a desemnat-o dumnezeescul ei întemeietor Isus Christos, vestind cu țărița cu cuvintele Apostolului, că: „Se cade a asculta mai vârtos de Dumneșeu, decât de oameni”.

Ast-fel a lucrat Biserica în trecut, ast-fel va lucra și în viitor.

Voi scii, iubii Fii, ce prigoniri crâncene au trebuit să sufere creștinii cei dintâi.

Decă se mărturiseau de creștini, decât își împlineau datorințele față de biserica lor, erau țirîți în temnițe, erau aruncați înaintea fiarelor sălbatice, ori erau uciși cu alte feluri chinuitoare de morțe.

Clătitu-s'a între prigonirile acele fidelitate creștinilor către credința lor sfântă? Nu s'a clătit!

Incetată alipirea credincioșilor către Biserica lor?

N'a incetat?

Dimpotrivă! Sute de mii și milioane și-au versat sângele pentru Christos și pentru Biserica Sa.

Ori poate că Biserica a învățat atunci alt-ceva, și ca să ușureze sôrtea credincioșilor săi, a retăcut învățături de acele, cari se împotriveau cu vederile și legile statului?

Nici decăt!

Biserica privitor la căsătoria a propus și în mijlocul prigonirilor, că căsătoria creștină nu e ca cea păgână; ci că e taină; că nu se poate desface, și că credincioșii ei, cari vrău să încheie căsătorii, trebuie să le încheie după legile ei.

O adevărate asta deja S. Ignățiu, ne-mijlocitul următor al sfântului Apostol Petru în scaunul episcopesc din Antiochia.

Anume acest învățacel al apostolilor

fiind țirîți la Roma, ca acolo pentru credința sa în Isus să fie aruncat înaintea leilor, pe cale — sub paza soldaților — a scris mai multe epistole, dintre cari într-una demandă, ca credincioșii să nu încheie căsătorii fără sfatul episcopului; e jimpede, că pentru aceea, ca să potă judeca episcopul, ôre respectivii pot să încheie căsătoria după legile Bisericii catolice, ori nu.

Asemenea și Atenagora, filosoful păgân întors la creștinism, în apologia, ce a îndreptat-o pe la anul 175 după Christos către imperatorul roman de pe atunci spre apărarea creștinilor, dice apriat: „că la noi creștinii fiesce-cine pe aceea o privesce și recunoșce de muier, pe care a luat-o de soț, nu după legea statului, ci după legea bisericii”.

Etă dăr, Iubiților Fii, că și pe timpul prigonirilor era o sfântă datorință a credincioșilor, să încheie căsătoriile lor după legile Bisericii. Și cei dintâi creștini au împlinit datorințele lor cu conștiință chiar și în ciuda prigonirilor suferite din partea puterii de stat.

Voi sunteți urmașii acestor sfinți strămoși; insuflețiți de pilda lor și Voi veți face aceea, ce Vă demandă Maica Bisericii, cu atât mai vârtos, că o puteți face chiar și în înțelesul legii celei noue, ori cât ar fi ea alt-cum de vătămătoare.

Etă dără proba, care va arăta fidelitatea în alipirea voastră către Biserica; se va vedea: decât sunteți ramuri roditoare ori neroditoare și uscate pe marele pom incolțit din grăunțele de muștar și întins peste totă lumea, pe care l'a sădit însuși Domnul și l'a udat cu sângele său și a martirilor, ce au suferit morțe pentru Densul.

II.

După cele spuse ar fi o mare rățecire, decât ați crede, că legea cea nouă ar fi schimbat ori modificat chiar și în măsura cea mai mică datorințele religioase, ce le-ați avut până acum ca privire la căsătoria, căci învățătura și legile Bisericii catolice despre căsătoria în butul introducerii așa numitei căsătorii civile obligă și de aci încolo conștiința Voastră, și Voi nici în viitor nu veți pute să le nesocotiți fără de păcat de morțe. Cu toate acestea afară de împlinirea strinsă a legilor bisericesci la încheierea căsătoriei veți fi siliți a băga în seamă și prescrierile legii celei noue cu scopul, ca sfânta Voastră însoțire, ce are să se lege în biserică, să aibă și înaintea statului urmări de drept civil.

Cum stam până acum?

Până acum statul căsătoria încheiată cu împlinirea legilor Bisericii o recunoșcea și din partea sa de căsătoria legitimă, înștrându-o cu toate urmările acelea, cari se nasc după dreptul civil din căsătorii.

După legea cea nouă statul căsătoria încheiată în fața Bisericii din partea sa

acum deja nu o recunoșce; pe soții căsătorii îi privește așa, ca și cum ei nici nu ar fi fost căsătorii; pe pruncii legiuți, și urmările de drept civil ale căsătoriei le dă numai acelor miri, cari împlinesc formalitățile cerute de legea cea nouă, cu privire la cari pentru îndrumare se vî îndreptați la păstori Voștri sufletesci.

Formalitățile acestea le împlinesc frații noștri catolici în țări de acelea, în cari așa numita căsătoria civilă s'a introdus deja mai înainte. Veți fi nevoiți iubii în Christos Fii, să le împliniți și Voi și anume numai cu acel scop, ca căsătoriei Voștre încheiate în fața Bisericii să-i căștigați și înaintea statului urmările de drept civil.

Însă fiind-că după sfânta noastră credință mirii catolici numai prin spunerea voinței lor făcută înaintea Bisericii se fac adevărați căsătorii înaintea lui Dumneșeu și înaintea conștiinței, lor nu le este irtat, ca formalitățile cerute prin lege să le împlinescă cu acel scop, ca înaintea oficialului civil să încheie căsătoria creștină, ci numai cu acel scop, ca ei căsătoriei sale, ce o vor încheia după rânduella Bisericii catolice, să-i asigureze drepturile civile.

Făcând deci ast-fel destul recerințelor legii, nici odată nu Vă veți uita de aceea, că împlinind funcțiunea civilă, încă nu ați făcut destul datorinței Voștre de catolici; anume trebuie să Vă alipiți de credința strămoșilor, părinților Voștri catolici, după care căsătoria e taină, și mirii creștini, — pe cum am dis mai sus, — numai așa se împărtășesc în taina acosta, decât însoțirea căsătoriei o încheie după rânduella sfintei maice Biserice; voința aceea a lor, că ei încheie laolaltă căsătoria, o spun înaintea parochului competent ori înaintea preotului delegat printr'insul, și cel puțin înaintea alor doi martori.

În urmarea acestora îndatorăm în conștiință pe miri, ca mai înainte de ce ar porni la organul civil funcțiunea civilă, propusul său de a se căsători să-l dea de scire mai întâi negreșit parochului, ca printr'insul să se potă împlini pregătirile de lipsă pentru încheierea bisericescă a căsătoriei, și pedecile bisericesci, cari potă ar esista, să se potă delătura.

Decă parochul a făcut pregătirile și a dat de scire mirilor, că împotriva încheierii căsătoriei lor din partea Bisericii nu există nici un fel de pedecă, după acosta, însă numai după acosta, pot mirii să mîrgă la purtătorul matriculei, și îi dau de scire și acestuia, că vor să se căsătorască.

Pe dragostea Domnului nostru Isus Christos rugăm și admoniam pe cei ce vor a se căsători, că după ce au făcut destul recerințelor legii civile, decât numai se potă, încă în aceeași di să încheie căsătoria în biserică, înaintea feței lui Dumneșeu după rânduella Bisericii; eră decât din ori-ce cauză le-ar fi cu neputință a merge

în aceeași di ori mai multe zile în biserică până când nu s'au căsătorit după prescrierile Bisericii, până atunci ei nu se pot privi de căsătorii, nu pot deprinde drepturile soților de căsătorii.

Nutrim sperarea aceea mîngăitoare, că Voi toți, iubii Fii, veți primi cu ascultare gata și veți împlini acestea îndrumări și admoniări arhieresci ale noastre. Er decât s'ar afla credincioși catolici de aceia, (de ce să ne ferescă Dumneșeu), cari s'ar îndestuli cu singura încheiere a așa numitei căsătorii civile și după acosta nu încheie căsătoria creștină, acolora suntem siliți deja acum, să le declarăm, că Biserica catolică nici-odată nu-i va recunoșce de adevărați soți de căsătorii creștini, și de ôre ce ei desprețuesc înaintea oamenilor legile Bisericii și prin acosta sunt spre smintelă, se înțelege dela sine, că atari oameni ca păcătoși publici pe lângă împotrivirea lor statornică și pe lângă conviețuirea lor păcătoasă continuată, nu pot fi lăsați nici la sfânta cuminecătură: se eschid și dela deprinderea unor drepturi bisericesci: nu pot fi primiți la botez și la sfântul mir ca nănași, la cununii bisericesci ca martori, oficiul de curator bisericesc nu li-se potă încredința, și în înmormântare bisericescă încă se împărtășesc numai atuncia, decât ei mor împăcați cu Dumneșeu, între semne de pocăință.

În sfârșit Vă îndreptăm luarea aminte încă la o împrejurare însemnată.

Scii, că căsătoria încheiată odată în mod valid nu se mai potă desface; însuși domnul nostru Isus Christos a dis: „Ce a împreunat Dumneșeu, omul să nu desfacă”; la altari încă jurați, că nu Vă veți lăsa unul pe altul până la morțe.

Căsătoria nu se potă desface, acosta e o dogmă, care nu potă să o schimbe nici o lege omenească.

Se potă întempla totuși și se întemplă une-ori, că și în căsătoria validă între soții căsătorii conviețuirea se vedesce, că nu e cu putință; în acest cas Biserica îi despartesce, pe cum se dice, dela pat și mesă, însă fără ca ei să înceteze a fi soți de căsătorii; așa dără nici bărbatul nu potă lua altă muier, nici muieră nu se potă mărita după alt bărbat până atunci, până când nu more unul dintr'ênșii.

Chiar de aceea, decât s'ar ivi acel cas trist, că ar trebui să porniți proces de despărțire, și pe viitor rămâne și Vă legă conștiința acea datorință, ca Voi să Vă îndreptați către consistoriul bisericesc și să Vă întocmiți viața după judecata lui.

Iubii în Christos Fii!

Am pus înaintea Voastră învățătura Bisericii catolice și datorința Voastră cu privire la căsătoria; V'am spus, cum aveți, să Vă purtați față cu legea cea nouă, ca asigurându-Vă bunurile pămîntesci și după recerința legii civile, să încheiați căsătoria

este va să dică; și paserile au înțeles, că este, căci încep er lecțiile de ieri. Tatăl și muma, fără să li-se urască, încet, cu răbdare, sboră în sus, se coboră er, și par-că încuragiază efortările, ce face puiu spre a-i urma.

Nu isbutesce, dăr va isbuti odată, și speranța îi ajută să aștepti și îi dă curagiu. Decă ar fi rămas în cuib, multe zile de aci înainte și-ar fi deschis ciocul a lene și potă că ar fi trecut săptămâni până să se încerce a sbura; dăr acum îl învață nevoia, și nevoia te învață repede. Așa e și în viață: cele dintâi lecții par grele, dăr cum uiți și greutate și tot, când veți, că merge! Și ce bine e, și cum te simți de încântat, când poți lucra și lupta, și când cuceresci cu munca ta bunul cel mai de preț: stima de tine însuși! Păsărica prinde din ce în ce mai mult curagiu, ba se prea încrede în puterile ei, căci a vrut să se ridice prea sus și a cădut cu greutate. Părinții dau fuga; căderea a cam buimăcit-o, dăr își vine în fire, nu o dore nimic; altă-

dată o să sbore mai bine. Fericit, cel, care află în chiar greșelile lui o lecție și se potă feri de ele în viitor.

Muma e mândră de el. Care muma nu se bucură când vede cea dintâi încercare de neatarnare a fiului său? Simte ea nițică întristare, când se gândesce, că va pleca, că nu mai copilașul, pe care l'a legănat atât și atât pe genunchi și că de acum înainte va trăi o altă viață streină de a ei, dăr mândria de muma învinge: „Du-te, fiul meu, te chiamă viața, fă-te om! Nu poți sta într-una la adăpost în brațele, cari te-au purtat atâția ani. Te-ai născut pentru muncă, pentru luptă, pentru datorii, — care e amară pentru spiritele celor răsăvriți, dăr dulce pentru inima, care i se devotază cu dragoste. Fii ca cești din urmă, fiul meu, ca să fiu fericită. Cei dintâi ani ai tăi mi-au dat întâia fericire a mumelor, fericire plină de speranță și de iubire; acum imi ești dator altă fericire: fericirea de a fi mândră de tine”. Căci copiii sunt gloria mu-

melor, și când are omul inimă, cătați spre legănul lui, și veți găsi totdeuna pe muma, care i-a dat din inima ei și care l'a făcut ce e acum.

Se lasă sêra. Puiu dă fuga fără codire, de se ascunde între frunze, și părinții se urcă în cuib. Nu se mai aude nimic... dorm în pace. Primejdii sunt tot câte erau în noptea trecută, dăr paserile au înțeles, că în lume trebuie să sci să aștepti. Câte ființe, cari se cred cu judecată, nu știu acest adevăr mare!

Se face ziua: sus între ederă se deșteptă toți. Puiorii nerăbdători tipă și se mișcă și-si scot capetele afară din cuib. Tatăl și muma s'au cocoțat pe marginea acoperișului, dăr nu se coboră jos în curte, stau nemișcați și se uită. Jos pe pietre puiu ciugulesce și isbutesce să înghiță, căci eră sêra i-am aruncat firimituri de pâne și grăunțe alese, mai moi. E vesel; simte fără îndoielă, ce bună e pânea, pe care o căștigă singur. Părinții se coboră și

ei să-si încuragieze copilul, dăr nu stau mult cu el, căci frații lui așteptă sus, și deschid ciocurile mîrginite cu galben, și în ori ce împrejurări cei puternici trebuie să ajute pe cei slabi și neputincioși. Paserile știu lucrul acesta, pe care oamenii îl uită prea des.

După ce le dă de mâncare, se coboră er jos, căci nu e numai mâncarea, trebuie să-l învețe să și sbore, și părinții vor să vadă, ce progres li-a mai făcut puiu de ieri încôce. Sunt mulțumiți, căci îl ved sburând cât ține curtea, dăr în sus nu îndrăsnesc să se ridice. Césurile trec, curtea se întunecă și paserile risipite prin grădinile dimprejur se adună pe acoperișuri înainte de a se duce la cuiburi. Tatăl și muma se mai coboră odată. În tot timpul zilei acesteia, încercările ce a făcut de multe-ori, au isbutit; puiu sboră aproape ca o pasăre mare. Trebuie să încerce să se urce er în cuib; dăr, când se pornescă, se codesce; potă că-si aduce aminte de când a cădut și când e vorba cine nu se

adeverată înaintea lui Dumnezeu și a Bisericii lui, și anume numai înaintea lui Dumnezeu și a Bisericii lui.

Vă rugăm, ca Voi, cari sunteți membrii sfintei mame Biserice, spre a Vă căsători să mergeți și pe viitor numai la altarul Domnului, căci numai așa impliniți datorința Vostre catolică, și dorirea aceea de bine, cu care părinții, rudeniile și prietini încaică părechea, ce întemeiază o familie nouă, numai atunci poate să priască, decât o însoțesc binecuvântarea Bisericii și a lui Dumnezeu.

O mai dăcem încă odată: instituțiunea cea nouă să fie pétra de probă, prin care să adevăreze, că sunteți adevărați catolici, soții Sfinților și casnicii lui Dumnezeu.

Darul Domnului nostru Isus Christos, iubirea lui Dumnezeu Tatăl și împreunarea Spiritului Sfânt să fie și să rămână cu Voi. Amin.

Dat în Budapesta din conferința noastră comună ținută în 31 August și 1 Septembrie 1895.

Claudiu m. p., cardinal, arhiepiscop de Strigoni.

Laurențiu m. p., cardinal, episcop de Oradea Mare.

Georgiu m. p., arhiepiscop de Kalocsa și Bács.

Victor m. p., arhiepiscop și metropolitan de Alba Iulia și Făgăraș.

Ioan m. p., episcop de Iaurin.

Mihail m. p., episcop gr. cat. de Oradea Mare.

Ferdinand m. p., episcop de Cinci-Biserici.

Constantin m. p., episcop de Vaț.

Ioan m. p., episcop de Gherla.

Francisc m. p., episcopul Transilvaniei.

Corneliu m. p., episcop de Sabaria.

Ioan m. p., episcop de Eperjes.

Emeric m. p., episcop de Neutra.

Sigismund m. p., episcop de Cașovia.

Iulu m. p., episcop de Satmar.

Carol m. p., episcop de Vesprim.

Alexandru m. p., episcop de Cianad.

Filip m. p., episcop de Alba Regală.

Iuliu m. p., episcop de Muncaci.

Paul m. p., episcop de Scepusiu.

Carol m. p., episcop de Bestercebánya.

Hipolit m. p., archiabatele Muntelui Panoniei.

Ioan Szekeres m. p., vicar capit. de Rosnavia.

Petru Pap m. p., vicar capit. de Lugos.

SCIRILE PILEI.

23 Septembrie.

M. Sa Regele Carol, oșpeții princiar ai Curței române regale, și suitele lor vor merge dela Sinaia pe câmpul de manevre, mâne, Duminecă. Quartierul general al M.

codesce, ori chiar nu tremură puțin când e să ia vre-o hotărâre mare? Părinții îi dau zor, ei au mai multă încredere în puterile lui, de cât el: „Aide, aide, fi bărbat, silește-te, și scapi. Te uită colo sus ce verde e edera, și adăpostul e liniștit și fără primejdiă, cuibul e bun! Aide! Mai sus e spațiul, nemărginirea albastră, moșiile tale, căci pasărea e rege pretutindeni pe unde o pot duce aripile. Dacă ai sci, ce copaci răcoroși și stufoși, ce ape limpezi, ce flori frumoase, ce pome bune sunt dincolo de acoperișurile astea urite! Aide, vino după noi, și vei fi și tu părtaș la bunurile astea!“ Puiul își întinde aripile, își ia sborul fără frică, căci își simte lângă el părinții, călăuzele, de cari n'ar fi trebuit să se despartă. Se ridică încet, ajunge până la stușișul de ederă, se odihnesce, pe urmă prindând curagiū sboră ér... ajunge la cuib... Și par'că ciripiturile de séră sunt mai vesele ca de obicei, și că pasărea se bucură toate împreună cu muma, căci „fiul pierdut a fost, și s'a aflat“.

Sale va fi la Buftea, în palatul prințului Știrbei. Alteța Sa Regală prințul Ferdinand a sosit cu regimentul său pe câmpul de manevre, Joi, 21 c. Regimentul 4 de roșiori, al cărui comandant este Alteța Sa, a plecat alalta-eri dela Floresci, împreună cu divizia de roșiori, și a sosit eri la Biciuresci, în județul Dâmbovița.

„Mesagerul Național“. Sub titlul acesta a apărut în Bucuresci un nou diar român popular naționalist, al cărui director și proprietar este cunoscutul filo-român Roberto Fava. Programul noului diar ne spune că el va lupta pentru federațiunea tuturor popoarelor cari locuiesc regiunea Carpat-Balcanică. Va îmbrățișa cauza tuturor Românilor asupriți, și se va ocupa cu specială îngrijire și de Români din Macedonia cari formeză de asemenea un element puternic în viața nemului românesc.

Ce privește conținutul și forma, „Mesagerul Național“ va face totul pentru ca cetirea lui să fie instructivă, plăcută și atrăgătoare. Urâm noului diar viața lungă și prosperă!

Urcarea tarifei pe zone. „Pester Correspondenz“ aduce scirea, că cu 1 Ianuarie 1896 se va introduce o schimbare în tarifa pe zone a liniilor ferate unguresci. Acesta schimbare este de-a se atribui împrejurării, că venitele liniilor ferate în anul acesta arată o scădere însemnată față de anii trecuți și că prin urmare în bugetul acestui resort este un minus însemnat. Cu toate acestea tarifa pe zone nu se va desființa, ci se vor schimba mai mult prețurile pentru transportul poverilor. Ce se ține de trenurile de persoane, schimbare de prețuri se va face numai la clasa a doua, și aici încă numai la depărtarea dela XII zone în sus. O schimbare esențială se va face la clasa întâia a trenurilor de persoane. Motivul urcării prețului la această clasă este că se vor introduce cupee aranjate cu o deosebită eleganță și lux, după exemplul american. Călătorii acestei clase vor afla comodități deosebite de cele de până acum. În colo prețurile vor fi neschimbate.

Serbare școlară. Mâne va avé loc în marea sală a gimnasiului român de aici serbarea S-tei Sofii, patrona școlilor.

Societatea de lectură „Andrelu Șaguna“ din Sibiu s'a constituit în ședința estra-ordinară ținută în 15 Septembrie v. c. sub presidul D-lui director seminarial Dr. Remus Roșca pentru anul școlar 1895/6 în modul următor: Președinte al societății s'a proclamat D-l profesor seminarial Dr. Petru Șpan; vice-președinte al societății și președinte al comitetului s'a ales D-l Victor Păcală, cleric curs. III-lea; redactor al fôiei „Musa“ D-l Ioan Popp, cleric curs. III-lea; notar al ședințelor societății d-l Ioan Dobre, cleric curs. II-lea; bibliotecar D-l George Gețe, cleric curs. II.; vice-bibliotecar d-l Teofil Călcinau, pedagog curs. I.; cassar d-l Vasilie Giurgiu, cleric curs. I.; controlor d-l Ilie Popp, cleric curs. III.; membrii în comitet s'au ales d-nii: Greg. Manițu și Lazar Bera, cleric curs. III-lea; Iacob Manuil și Vincentiu Orosan, clerici curs. II-lea; Ioan Șortan și Dionisiu Roman, clerici curs. I.; Ioan Pavel, pedagog curs. III-lea; Const. Criștin pedagog. curs. II-lea; notar arhivar s'a ales d-l Ioan Dordea, cleric curs. III-lea.

Omor pentru o găină. În Giula trăia un țeran bătrân, de 80 de ani, care era bogat și avea cu ce să trăiască, dăr suferea de *bôla de-a fura*, așa că nu se putea răbda să pună mâna pe nimic, fără să nu fure. Cu deosebire îi plăceau puii și găinele, pe cari cum le vedea, le și fura. Cu toate acestea însă el nu prea făcea pagubă nimănui, oăci bogata lui familie se grăbia în tot-déuna a întoroc celor păgubiți lucrurile furate. În vara acesta s'a întâmplat însă, că bătrânul hoț de găini intră în curtea unui țeran cu numele Furta, din a cărui curte voi să fure o găină. Furta însă îl prinse și-l lovi cu o bătă în cap așa de tare, încât numai decât bietul bătrân cădu

mort la pământ. Tribunalul din Giula, având în vedere, că Furta a săvârșit acest omor într'o furiă, l'a osindit numai la un an închisore.

Stipendii pentru comercianții tineri. Camera comercială din Brașov a creat două stipendii de câte 300 fl. pentru comercianții tineri, cari voiesc să se perfecționeze în străinătate. Doritorii de-a câștiga aceste stipendii au de a-și înainta rugărilor, provădate cu timbru de 50 cr., până la 16 Octomvre 1895 amădi la 12 ore, camerei comerciale din Brașov, strada porții, 65. La stipendiile amintite pot concura comercianții tineri, cari s'au născut, sau de present locuiesc în comitatele Brașovului, Târnavei mari, Sibiului și Făgărașului. În suplică sunt de a-se indica următoarele date: Nume, locuința, raporturi familiare, specialitatea suplicantului și planul precis al căii, ce și-o alege pentru perfecționare în specialitatea sa. Mai de parte trebuie amintite limbile, pe care le vorbesce suplicantul, și sunt de a-se aclude: atestatul de botez, atestatele despre ocupațiunea de până acum și de pre studiile absolvate, precum și un atestat despre purtarea morală, vidat de organele politice.

Școlarele turcoice din Constanța. Cu privilegiul serbărilor, ce au fost în Constanța după deschiderea serbătorescă a podului de peste Dunăre, totă populațiunea orașului a întâmpinat pe Regele și pe Regina, pe principele și principesa României și pe prinții streini, ce erau de față. Intre alții le-au eșit înainte și elevii și elevele școlilor turcesci. Fetite turcoice își aveau unghiile vâpsite roșu, sprâncenele vâpsite și împreunate, precum și trei stelute zăgrăvite pe frunte, ér pèrul capului era vâpsit roșu și galben. La acesta priveșce Majestatea Sa Regina nu s'a putut reținé de-a nu zîmbi.

Gimnasiul din Giurgiu. D. Take Ionescu, ministrul român al instrucțiunii publice, a fost alalta-eri la Giurgiu spre a asista la serbarea punerii pietrei fundamentale a noului gimnasiu, actualmente în construcțiã. Serbarea s'a început prin un Te-deum, la care a asistat un numeros public, și la orele 12, d. ministrul urmat de toți șefii autorităților și de mai mulți notabili, a mers la otelul „Europa“, unde era pregătit un banchet în onôrea d-sale, la care au luat parte vre-o 45 persoane. D. ministru al instrucțiunii publice s'a întors la Bucuresci cu trenul de alalta-eri sera.

Portul Constanța. „Timpul“ e informat că, de și lucrările portului Constanța încep abia la primă-vară, deja de pe acum câte-va mari case comerciale din Occident au cerut autorizațiunea de-a deschide depozite la Constanța.

Concert. Mâne séră, Duminecă, va concerta *musica militară* la restaurantul Fleischer (Sorea). Inceputul la 7½ ore. Intra-rea: 20 cr. — Cu această ocaziune amintim, că la acest restaurant se va servi de aci înainte bere escelentă de Schwehat și, cum ni-se spune, s'au luat măsurii de-a se introduce și alte îmbunătățiri, așa ca oșpeții să fiă cât se poate de mulțumiți.

AVIS!! Am onôre a aduce la cunoștința P. T. public, că în Pesta în școala industrială femeiască m'am pregătit în toate felurile lucrului de mână, și în pedagogia din Buda am depus examenul de învățătore de lucru de mână, unde am obținut *diplomă*, pe baza căreia am deschis aici în Brașov la 1 Oct. pe *Strada-Aței* Nr. 7 „Școala mea industrială de femei“. La această școală pot participa toate fetele dela 12 ani în sus cu prețuri moderate, învățând tot felul de lucru de mână precum:

Croit și cusut de haine și albituri; pregătirea și împodobirea pălăriilor; broderia de monogramă și albituri în tot felul de mătase colorată și aur; ponto-tirato; poentlas; dantele venețiane; construire de flori artificiale ș. a. ș. a.

Fetite serăce primesc instruire gratis. Inscrierile se pot efectui dela 1 Oct. încôce în fiă-oare și dela 8—12 a. m. și dela 2—6 p. m.

Fetitele din provinciă pot căpeta cauză tir, cost și toate cele necesare în institutul lângă prețuri moderate.

Rugând părtinirea a P. T. public, mâna cu distinsă stimă

Vilma Papp
învătătoare de lucruri de mână.
Detailuri la sus numita.

Inaugurarea podului de peste Dunăre.

Serbările inaugurării mărețului pod de peste Dunăre, despre care am amintit pe scurt și în numărul de Dumineca trecută, au fost strălucite și au dat privilegiu pressei lumii europene, ca să admire din nou puternicul avânt spre înaintare ce l'a luat România. La serbare au luat parte Majestățile Lor regali Carol și regina Elisabeta, principele moștenitor Ferdinand și principesa Maria, apoi ca oșpeți principele Leopold de Hohenzollern (fratele regelui Carol), cu fiul său principele Wilhelm de Hohenzollern, principele Bernard și principesa Charlotta de Sachsen-Meiningen, sora împăratului Germaniei, cu fiica lor principesa Feodora.

Au mai luat parte miniștrii și toate căpeteniile țerei, și vre-o 400 de invitați, între cari senatorii și deputați, corpul diplomatic, corpul inginerilor, reprezentanții pressei din lăintru și dinafară, și alții.

Serbarea s'a început la ora 10 d. am., după sosirea dela Sinaia a familiei regale și a înalților oșpeți prin aceea, că M. S. Regele a bătut cel din urmă cui al podului care era de argint. În această clipă, artileria de pe malul Dunărei și de pe vapoarele de resbel au dat salve de tunuri.

După aceea Majestățile lor cu toți cei de față au trecut peste pod pe țermul drept, într'un chiosc împodobit tricolor, unde au fost primiți de Metropolitul-Primat cu înaltul cler. Aici s'a cetit și s'a scris documentul de vecinică amintire, în care se dăce:

„Noi Carol I
din grația lui Dumnezeu și voința națională
Rege al României.

„In anul mântuirii 1890 am pus pétra fundamentală a podului, menit să împreuneze cele două maluri ale Dunărei între Fetesc și Cernavoda.

„După cinci ani de muncă statornică, Dumnezeu, hărăzind țerei liniște și îndesătlare, astădi, în a 14-a di a lunii Septembrie, din anul mântuirii 1895, și a 30-lea al Domniei Mele, mulțumită rîvnă și măestriei inginerilor români, am trecut pe de-asupra valurilor celor două brațe ale Dunărei mărețe și am bătut cel din urmă cui, care a încheiat și sfârșit aceste falnice lucrări.

„Mândri, împreună cu Țera întrégă, că am ridicat un monument, care face fală nemului românesc și care va fi prurarea îndemn puternic pentru urmașii noștri, spre a purcede tot mai departe pe calea muncii, a civilizației și a măriei. Am semnat acest document de vecinică amintire.

I. P. S. S. Mitropolitul-Primat a oficiat apoi un serviciu religios, rostind următoarea rugăciune:

Dumnezeule A Tot Puternice, Dumnezeu nostru! Tu care ai făcut cerul și pământul cu totă podoba lor, și pe om l'ai făcut pentru a slăvi puterea minunilor Tale celor cu anevoiă de înțeles; Tu care în grele timpuri ai cerocet pe moșii și strămoșii noștri și i-ai dus după voia Ta spre apărarea și ocrotirea de veduții și neveduții vrășmași ai acestei țeri; Tu bunule și iubitorule de omeni, Dómne, n'ai trecut cu vederea truda și nécasul lor, ci i-ai învrednicit de ceresca Ta milă, întindând darul Duhului Tău cel sânt până și la noi,

scăpându-ne de asupririle celui rău și de greua încercare pusă asupra noastră.

Tu, Stăpâne mult milostive și îndurate Dămine, ocrotind țera acăsta, ai înocit dăși viața noastră, păstrând multe bunătăți pentru noi, ca în aceste zile să putem lua desăvârșirea prin unsul Tău și alesul națiunii Carol I, Regele României, pe care l'ai îndreptat a stăpâni țera acăsta cu înțelepciunea Ta cea nespūsă, prin arma credinței, prin arma dreptății și a iubirei cătră țera și popor.

Dă, Dămine Dumneșul nostru, ca trimisul Tău, Regele nostru iubit, să fiă luminat și de aci înainte de cătră Sântul Tău Duh, după cum a fost luminat și până acum în anii domniei Sale în toate lucrările săvârșite. Podul acesta — minune vechită cu ochii noștri — este corôna bunătății Tale pentru noi, arătată prin ajutorul dat unsului Tău Regelui nostru, pentru slava și propășirea poporului român.

Ție ne rugăm Dumneșule A. Tot Puternice și dela Tine cerem, pădesce și păstrăz pe Prea Înălțatul și Iubitul de Christos, Domnul nostru Carol I, Regele României, și pe soția Sa Dămina și Regina Elisabeta, cu totă Augusta Lor familiă, înătrându-i spre săvârșirea tuturor faptelor bune, și făcându-i pe Ei dreptarul iubirei și lăgănelul păcei între răsărit și apus, și dă tuturor acelor, cari vor pomeni numele Tău, trecând peste acest pod, toate bunele fericiți, pădindu-i nevătămăți de puterea celui potrivnic.

Că ție se cuvine totă slava, oinștea și închinăciunea Tatălui și Fiiului și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

După serviciul religios, I. P. S. S. Mitropolitul-Primat adresă Regelui o prea frumoșă vorbire, în numele clerului bisericei române ortodoxe, dăcând:

„Clerul bisericei noastre române-ortodoxe, plin de admirațiune în fața acestui măreț monument, aduce ca prinos rugăciuni cătră Dumneșul pentru piosul, înțeleptul și vitezul nostru rege Carol, care acum asigură mai mult propășirea nămului nostru, punându-ne cu înlesnire în lăgătură cu celelalte state, așa cum și străbunul nostru Traian făcuse odinioară aceeași lăgătură prin mărețul pod dela Severin, care unia acest pământ cu marea împărăție romană“.

Documentul de vecinică amintire fu zidit apoi în stălpul podului de pe malul drept. La aședarea documentului în stălp, d-l T. *Maiorescu* a predat M. S. Regelui mistria de zidar, dăcând:

Cer voiă dela Majestatea Ta să-i înmănez uneltele pentru ocrotirea mărturie despre însemnata serbare de astădă, și precum acest pod cu numele Majestății Tale este statornicit d'asupra undelor trecătoare ale Dunărei, tot ast-fel statornică să rămână d'asupra valurilor vremei rivna și iscusința nămului întru lucrări mărețe și folositoare, după cum Majestatea Ta, cu atăta iubire și stăruință, l'ai povățuit și i'ai dat pildă.

După acăstă ceremonie, Majestățile Lor și toți invitații s'au îndreptat spre tribunele frumos împodobite cu stăguri tricolore și cu verdăți, ce erau aședate pe înălțimea de pe țermul drept al Dunărei. De aci se desfășura o privire întinsă peste tot podul și toate lucrările din baltă până la malul riului Borcea. De aci au privit cu toții la trecerea trenurilor de încercare peste pod. Mai întâi a trecut un tren de 15 locomotive dintre cele mai grele, frumos împodobite cu stăguri și verdăți. Toate locomotivele șuerau, artileria trăgea focuri, muzicele cântau imnuri și toate vasele din port salutau cu fluierile mașinelor lor, ér mulțimea de popor de pe amândouă malurile Dunărei aclama acest mare eveniment cu urale însuflețite.

După ce a mai trecut cu mare înălță și un tren de persoane gol, Su-

veranii, cu toți principii, miniștri și înalții demnitari, s'au urcat în trenul regal, care în bubuitul tunurilor a trecut cel dintăi peste podul „*Regele Carol I*“, anunțând astfel, că podul s'a pus în circulație.

Pe la ôrele 4 urmă un strălucit banchet, la care luară parte peste 400 de persoane. Primul toast, l'a rostit d-l C. *Olănescu*, ministrul lucrărilor publice; apoi a vorbit d-l director al căilor ferate române *Duca*, care arătă, că pe când în 1866 abia se aflau 21 ingineri Români în serviciul statului, ađi ei formăză o legiune întrăgă și două treimi din inginerii, cari au luat parte la săvârșirea acestor mărețe lucrări, sunt eșiti din scôla română de poduri și șosele din București.

Numai decăt după d-l *Duca* a răspuns M. S. *Regele* prin următorul discurs memorabil:

Intruniți aci pe țermul Dobrogei de apururea unită prin sângele vitejilor noștri și din nou făurită print'un lanț de fier cu România, serbăm un eveniment așteptat cu nerăbdare de țera întrăgă, care va găsi un răsunset puternic departe peste hotarele sale.

Săvârșirea podului peste Dunăre, dorit de un sfert de veac de Mine, este astădă un fapt implinit, și uriaș se ridică înaintea noastră acăstă falnică operă, ca o mărturie vădită a țării Regatului.

Geniul omenes, în care se răsfrâng avântul și progresul puternic al României, a învins toate greutățile, a înlăturat toate piedecile pentru a eșecuta o lucrare traică și neperitoare, care trebuie să arate lumii, că vrednic este poporul român de frumoșă sa chemare la gurile Dunărei și pe pragul Orientului.

Monumentele sunt istoria viuă a popôrelor; până astădă urmele lui Traian nu s'au șters. Cine nu vorbește de podul său dela Severin? Să dea Dumneșul ca al doilea pod stabilit după mii de ani pe Dunărea de jos să mai trăescă spre a povesti generațiunilor viitoare din neam în neam, că numai prin jertfe, lupte și o muncă statornică Statul român a putut fi întemeiat.

Măndru pot fi dăr, că sub domnia Mea s'a conceput și s'a isprăvit prin inginerii noștri acest măreț pod, care va atrage o însemnată parte a comerțului european pe căile noastră ferate, fiind-că astădă stăpânim linia cea mai scurtă între mările Nordice și țările din Orient.

Aruncăm acum o privire mai departe pe mare, pe acăstă nemărginită cale de apă, unde se încrucișăză nenumăratele drumuri ale mișcării întregii lumi, cari răspândesc bogățiile asupra națiunilor.

Prin portul dela Constanța, podul de peste Dunăre ne deschide acăsta cale largă, care va spori într'un mod neașteptat relațiunile noastre comerciale și va asigura dezvoltarea noastră maritimă. Steagul României, care este deja cunoscut în porturile din Europa, în curând va fălăi și în țările cele mai depărtate ale universului, dăcând cu dănsul renumele scumpei noastre Patrii.

Cu inima plină de bucurie esprim acăstă convingere în fața acesei impunătoare adunări, în fața uriașului nostru pod, pe care îl privesc ca cheia de aur a unui viitor strălucit, mulțumind călduros tuturor acolora, cari au contribuit la marea isbândă, ce se serbătorește astădă de noi cu atât de adăncă satisfacție.

Mulțumesc de asemenea pentru cuvintele așa de bine simțite și așa de măgulitoare pentru Mine, mulțumesc corpului tehnic pentru rivna și hărnicia, ce a desfășurat în numărôsele lucrări publice săvârșite în cursul celor din urmă ani, și care găsesc ađi cea mai frumoșă răsplătă în podul de peste Dunăre.

Fericit sunt, că înalții ôșpeți și Domniile Văstre toți sunteți martori la acăstă memorabilă dă, care însemnă o nouă epocă în istoria dezvoltării noastre economice, și sunt sigur, că vă veți uni cu Mine în stri-

garea de: Să trăescă iubita noastră Românie, al cărei avânt nimeni nu'l mai pôte opri în drumul măriei și al propășirei!

Banchetul s'a terminat pe la 6 ôre. În același timp s'a dat și poporului dobrogean o masă mare, întinsă pe câmp sub cerul liber, la care au luat parte mii de țerani, cari toți au fost ospătați cu carne de berbece și de vițel friptă în frigare și cu pâne și vin bun.

Spre sēră se terminară aceste mari și neuitate serbări ale înăugurării podului de peste Dunăre. O parte din invitați s'au reîntors în aceeași dă la București, ér alții plecară la Constanța pentru a lua parte la alte festivități frumoșe, ce urmaară acolo.

Descrierea podului.

„Podul Carol I“, a căruia înăugurare am descriș-o mai sus, e cel mai însemnat pod de drum de fier în Europa (afară de unul, ce se află în Scoția). Construirea lui a costat greutăți mari, fiind-că în acel punct Dunărea are două brațe: unul Dunărea propriu dășă, altul riul Borcea, care e despărțit de Dunăre prin o vale de 13 chilometri, numită Balta. A trebuit deș să se facă și un pod peste Borcea, care are o lungime de 420 metri, ér viaductul lui, o lungime de 563 m., așa că lungimea acestui pod împreună cu viaductul este de 982 metri. Legătura între podul Dunărei și podul Borcei s'a făcut cu o umplătură lungă de 13 chlm., întreruptă la mijloc printr'un viaouct metalic de 1455 metri.

Podul de peste Dunăre are o lungime de 750 metri, cu un viaduct de 913 metri. Lungimea întrăgă a podului este așa-dără de 1663 metri.

Mai mult ridică însă însemnătatea acestui pod înălțimea lui, căci pentru a pută trece corăbiile pe sub el, a trebuit să se dea podului o înălțime de 90 metri, socotită dela suprafața apei când Dunărea e mai mare. Picioarele podului sunt 5 la număr, dintre cari 4 sunt zidite în apă și în albia riului până la o adăncime de 30 de metri, socotiți dela suprafața apei când Dunărea e mai mică. Pe aceste picioare zace podul făcut tot din oțel.

Peste pod la mijloc, sunt două șine pentru trecerea trenului, ér la drăpta și la stânga câte-un trotoar de lemu de vre-o 70 centimetri pentru pedestri. Privit de jos podul din cauza înălțimei apare mult mai îngust, de cum este în adevăr.

Toate aceste lucrări au costat muncă de cincă ani de dăle. Cheltuelile erau socotite în total cu 35.000.000 lei. Dintre acăstia: podul propriu dăș peste Dunăre 9.650.000 lei; podul peste Borcea 4.200.000 lei; viaductele 5.700.000 lei; terasamentele său umplăturile și apărările 7.000.000 lei etc.

Intrarea în pod se face printr'o pörtă frumoșă cu două turnulețe, pe al căreia frontispiciu e scris cu litere de aur uriașe: „*Podul Regele Carol I*“. De-asupra două medalione de bronz înfățișând portretele Regelui și Reginei, ér pe de margini se mai ved și armele țerei în bronz. O asemenea pörtă se află și la eșirea din pod spre malul drept dobrogean al Dunărei. Pe frontispiciul acestei pörți se află înscripțiunea: „*Făcut sub domnia Regelui Carol I. 1890—1895*“. Pe laturile din afară sunt doi dorobanți uriași, cu arma în mână, simbolisând gloria României în rășoiul dela 1877—78.

Literatură.

Din „*Istoria Imperatului Traian și a contimporanilor săi*“, de Dr. *Heinr. Francke*, traducere autorizată de d-l *Petru Broșteanu*, au apărut până acum patru fascicule, cuprinđend fiă-care fascicul câte patru côle tipărite elegant, pe hărțiă fină, având și câte-o frumoșă ilustrațiune. Recomandăm din nou acest valoros și interesant op-tutor Românilor doritori de-a cunosce istoria glorioșilor noștri străbuni. Opul întreg va conține 12 fascicule și costă 4 fl., pentru România 12 lei, plătibili în rate anti-cipative de câte 4 luni à 1 fl. respec. 3 lei. Abonamentele a-se adresa d-lui P. Broșteanu în Brașov.

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Octomvre 1895 st. v.

se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șese luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șese luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 franci
pe șese luni	4 „

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea

„*Gazetei Transilvaniei*“.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 5 Octomvre. După cum anunță „*Magyar Hirlap*“, s'au întâmplat mari turburări în comuna *Lipnica de jos* și *Veszele* din comitatul Arva. Preotul din *Lipnica de jos* îi îndemnă pe credincioși, să n'asculte de nouele legi bisericesc-politice și să nu se înfrice nici chiar dinaintea puterii armate; apoi împărți scrieri agitatorice. În *Veszele* credincioșii atacară locuința purtătorului de matricule și nimiciră tot ce le veni în cale. Purtătorul de matricule numai cu greu pută scăpa cu viață. Și în alte comune de prin comitatul Arva s'au întâmplat turburări, și în tot locul la îndemnul și agitarea preoțimeii.

Constantinopol, 5 Octomvre. Reprezentantii puterilor streine făcură interpelare la Pörta pentru întâmplarea cu Armenii.

București, 5 Octomvre. Se vorbește, că ministrul domeniilor, *Carp*, va dimisiona în curând.

Produțiune și petrecere în Alba-Iulia.

Invitare. Din incidentul serbării jubileului de 100 ani al bisericii române gr. or. din Alba-Julia-Maeri, care se va ține în 1 (13) Octomvre 1895, tinereea română din loc și jur va arangia în aceeași dă sēra *Produțiune* teatrală-declamațorică, în Pavilionul de sticlă la „*Sôre*“. Comitetul arangiator: *Silvestru Moldovan*, președinte; *Ales. Cadar*, *casar*; *Val. Velican*, controlor. *Liviu Cigarean*, *Petru S. Cirlea*, *Ios. Cirlea*, *Dr. I. Elecheș*, *Dr. I. Marciac*, *Drd. Nerva Moldovan*, *Val. Moldovan*, *Rubin Pația jun.*, *Candin C. Suci*, *J. Bercan*, *Florian Rusan*, *Juliu Roșca*, *J. Strajan*, membri în comitet.

Intrarea: Loc I. 1 fl. loc II. 80 cr. loc III. 70 cr. Parter 50 cr. Bilete se pot căpăta în prăvălia d-lui *Petru S. Cirlea*, și sēra la cassă. Suprasolvirile se vor cuita pe cale dăristică. Venitul curat e destinat în favorul bisericii, cu menirea de-a se pune baza unui fond școlar — După produțiune dans. Inceputul la 8 ôre sēra.

Acia, cari din întâmplare nu vor fi primit invitați, sunt rugați a se considera de invitați prin acăsta.

Programa: 1) „*Declamațiune*“, de D-na *Margareta Moldovan*; 2) „*Hărta Rezeșul*“, piesă comică de *V. Alexandri*. Persônele: *Hărta Rezeșul* — *D. Juliu Roșca*; *Nastasi Bursulescu*, tiner proprietar și poet. — *D. Candin Suci*; *Luncean*, primar — *D. Aug. Comes*; *Tarsiția Garofeasca*, ved. tineră — *D-ra Josefina Marciac*; *Mariuca*, tineră țerancă — *D-na Marg. Moldovan*; *Un Lacheu* — * * *.

3) *Declamațiune*, de *Valeriu Moldovan* jurist; 4) *Hersou Bocșegiu*, canționet comic, repres. de *D. Jacob Strajan*.

ECONOMIA

Clasificarea pământului.

Suprafața pământului, până unde poate străbate plugul, se chiamă *pământ arător* sau arabil, 6r partea mai de desupt, unde nu ajunge plugul, se chiamă *pătura m6rtă* a pământului, sau *subpământ* (subsol).

Pământul arător se compune din două părți: o parte organică și alta anorganică. Partea organică a pământului arător e formată din rămășițele organice ale plantelor și animalelor, 6r cea anorganică e formată din stâncile de p6tră, cari cu ajutorul apei, aerului, c6ldurei și frigului, s'au descompus din acelea, și, mânate de apele riuirilor, s'au prăvălit pe șesuri și câmpuri sub formă de năsip și petriș.

După compozițiunea lui, se clasifică pământul în: năsipos, v6ros, lutos și humos. Năsipos se numește acel pământ, în care partea cea mai mare e năsip și petriș. Acest fel de pământ, fiind curat, nu e priincios culturei nici unei plante, de6rece pe timp de secetă așa se strînge și arde de tare, încât se uscă și ard s6m6năturile pe el de multe ori, încă înainte de c6cere; amestecat însă cu gunoiu s6u alt fel de pământ, apoi conțin6nd umez6la de lipsă, el e priincios culturei mai ales cartofilor și s6c6rei.

Pământ v6ros se numește acela, în care partea cea mai mare e var; el e de col6re alburii. Pământul v6ros singur încă nu e priincios la cultura nici unei plante; amestecat însă cu gunoiu s6u alt fel de pământ, se p6te cultiva cu: s6c6ră, cartofi, orz, ov6s, trifoiu, luțernă și altele.

Pământ lutos se numește acela, în care partea cea mai mare e lut (argilă); el e tare cleios și se ține de-olaltă când e umez, de aceea la arat se lucră mai greu și decă se uscă se face brușos. Pământ lutos se află mai cu s6mă pe c6ste și d6luri.

Pământul lutos are col6re galbină, dela firele m6runte de năsip și rugina de fier, ce se află mai cu s6mă în el. Acest pământ e bine se se are de cu t6mnă, ca s6 mai degere și s6 se îmbun6tătescă peste iernă de zăpadă, umez6lă și ger.

Pământul lutos este mai roditor, decăt cel năsipos și v6ros; în el se p6te cultiva: grăul, luțerna, trifoiul, napii de zahar și alte s6m6nături, d6r cu deosebire la vii și pometurile priiesce bine, decă e în fața s6relui. Fiind-că lutul p6str6ză umez6la timp mai îndelungat, pământul lutos p6te r6bda mai mult la secetă, decăt celelalte pământuri.

Pământul humos se numește acela, în care partea cea mai mare sunt, după cum am 6is și la început, rămășițe organice de plante și animale; el e de col6re n6gră s6u cafeniă. T6te pământurile roditoare trebuie s6 conțină *humus*, c6ci alt-fel nu pot cresce plantele pe ele. Pământul humos se află mai cu s6mă pe șesuri și lunci.

Pentru a put6 clasifica un pământ, ca s6 vedem c6t humos conține, luăm din acel pământ c6t incape pe un v6rf de cuțit, și at6ta-l înc6ldim în flacăra unei lumini, până când materia organică se arde, de se face ca cenușa, s6u ca c6rbunele, 6r cea anorganică din minerale rămâne nearsă, de col6rea c6răm6cii; s6u punem într'o sticlă din pământul, ce voim a clasifica, o parte, 6r apă cincii părți, apoi le amestecăm laolaltă, și după ce s'au aș6dat, luăm o h6rție, pe care o împărțim în părți egale și o punem l6ngă sticlă, cu ajutorul c6reia putem apoi constata

gradele pământului, de6rece pe fundul sticlei se va aș6da năsipul, ca fiind mai greu, apoi lutul și mai deasupra humusul și varul, ca fiind mai uș6re. Cel mai mult pământ năsipos se află pe unele șesuri și în apropierea riuirilor curg6toare, 6r cel v6ros în apropierea d6lurilor și c6stelor cu petrii de var.

Pământul humos e cel mai roditor dintre t6te; în el se fac tot felul de bucate; decă e de tot gras, atunc6i grăul și s6c6ra cultivată pe el cresc mai mult în paiu și cad înainte de a ajunge la c6cere, fiind-că e prea pufăios și nu are putere de a ține paiul drept în sus, 6r spicele rămân seci și cu b6nele m6runte și pipernicite.

Peste tot 6is, nu se află pământ roditor, care s6 fiă numai humos, lutos, v6ros s6u năsipos, ci mai mult amestecat, așa încât fiă-care trebuie s6 conțină părțile din t6te pământurile, bună6ră de cel năsipos, cum e pe unele puste și pe ț6rmurii apelor, nu p6te cresce nimic pe el.

Pentru cultura pământului e de mare însemnătate nu numai pătura arabilă, ci și cea m6rtă de desupt, adecă subsolul. Decă acesta e prea pufăios, atunc6i apa se scurge prea cur6nd prin el, 6r decă e prea îndesat, atunc6i apa stă baltă. Insușirea dintăi o au pământurile năsip6se, 6r a doua cele lut6se.

Pentru cultura pomilor e bine, ca pătura m6rtă s6 fiă mai pufăiosă, ca răd6cinile s6 aibă destul loc, pentru a se întinde prin pământ, 6r pentru cultura bucatelor e bine, ca pătura m6rtă s6 fiă mai îndesată.

Pătura roditoare a pământului, ce e pe de-asupra, trebuie s6 aibă o grosime de 20—30 cm., s6u dou6trei palme, care apoi cu ajutorul plugului, grapei și sapei se face pufăiosă și bună pentru crescerea s6m6năturilor. Unele s6m6nături, precum sunt: trifoiul, luțerna și napii, cer o pătura mai gr6să; altele, precum sunt: cerealele (bucatele), erburile și legumile, cer o pătura mai subțire spre a se put6 nutri.

Pătura roditoare a pământului trebuie s6 mai conțină: c6ldura, apa și aerul de lipsă pentru înc6lțirea și crescerea plantelor, precum și pentru topirea leșiilor aflătoare în ea. Afară de aceea pătura roditoare trebuie s6 mai fiă bogată și în materie organică, care nu este alt-ceva, decăt aerul, ce se află în frunzele arborilor c6dute jos, în miriștea, ce rămâne după seceratul holdelor, și în balegile s6u gunoiul animalelor. Ac6stă materie, ajung6nd în pământ, se descompune într'un fel de leșiă, numită acid nitric, și trec6nd în răd6cină, ajută în mod f6rte însemnat nutrirea și dezvoltarea s6m6năturilor.

De aci se p6te ved6, pentru ce se fac mai bune cucuruzele din miriști s6u f6națe, cari au fost arate încă de cu t6mnă, până când adecă materia organică aflătoare în miriști a fost mai bogată, ca cele ce se ară numai odată primăvara, când materia organică a mai dispărut de pe pământ peste iernă.

E f6rte de lipsă, ca s6 scie clasifică mai bine și plugarii noștri pământurile lor, s6 scia la fiă-care c6t e de mare pătura roditoare și pentru ce fel de s6m6nături e mai bun și mai priincios.

I. G.

Reguli de buna-cuviință.

(Din manualul de M. Strajan).

Acasă și în societate.

— În locuința ta s6 domnescă cea mai bună ordine și cea mai deplină curățenie. Ea se cuvine s6 fiă întocmită și mobilată potrivit cu mijl6cele, de cari dispui,

și cu pozițiunea, ce ocupă în societate; însă *nici-odată luxuos*. Tot ce întrece m6sura permisă de mijl6cele n6stre, este lux, și arată deșertăciune și risipă; precum lipsa lucrurilor trebuincioase arată s6răcici s6u avarițiă.

— Spală-ți m6nile și fața și-ți pieptenă p6rul în fiă-care diminueță. P6str6ză-ți tot-d6una corpul și îmbrăcăminte curate.

— Nu purta nici-odată rufe murdare, nici haine și înc6lțăminte murdare. Nu ești în public cu p6lăria și hainele neperiate, cu înc6lțămintele necurățite, cu p6rul nepieptenat și cu unghiile netăiate.

— Nu se cuvine a purta haine de color6i s6u forme estravagante și neobice-nuite, nici a umbla luxuos îmbrăcat. Luxul, ca și necurățenia, sunt de-opotrivă de osândit. Imbrăcăminte, ca și locuința, s6 fiă potrivită cu mijl6cele și condițiunea socială a pers6nei. Pentru b6rbați mai ales ea trebuie s6 fiă c6t se p6te de simplă și f6ră pod6be. Nu purta nimic pe corp s6u pe vestminte f6ră o adev6rată trebuință. Ori-ce se p6rtă numai ca simplă pod6bă, d. e. la unii tineri ochelari, inele, s6u panglice colorate pe p6lării, prob6ză ușurință și lipsă de demnitate.

— Când umbli, s6u când vorbesc6i cu cine-va, nu se cuvine a ține m6nile la spate, în buzunarele pantalonilor, paltonului s6u al vestei; nici a-le duce mereu la obraz, a-ți r6suci mereu mustețele, s6u a-ți neteți p6rul. M6nile se țin drepte de-alungul corpului, și gesturile, ce faci cu ele în vorbire, s6 fiă la locul lor și naturale s6u neafectate.

— Nu te apropia de pers6ne cunoscute, (domni mari) când nu sunt singure; m6rginește-te a-le saluta. Și nu merge alăturea de ele, decă nu ești invitat.

— La o preumblare publică, pers6nele, ce șed, se sc6lă, când se apropiă cine-va s6 le vorbescă, și stau în sus c6t timp ține conversațiunea. A șed6 însemnă a invita pe cel cu care vorbesc6i s6 ședă și el.

— Nu se cuvine a striga, a c6nta, a flura, s6u a ride cu hohot, în societate, pe stradă, s6u în locuri publice. Asemenea nu se cuvine a mânca, nici a face murdării pe stradă, ori în locuri publice, ori în locuri de preumblare.

— Nu se cuvine a saluta, a vorbi cuiva, și cu at6t mai puțin a da unei dame str6ine brațul cu țigara în gură.

— Decă voesc6i a întreba pe un trec6tor de ceva, salută, descoperindu-ți capul.

— Nu se cuvine s6 ții ochii ațintiți la pers6ne str6ine, nici s6 întorci capul s6 te uiești după trec6torii, s6-i arăți cu degetul, s6u s6 riști de ei. Vorbirea cu cine înt6lnesc6i pe stradă, trebuie s6 fiă scurtă. Incetarea se cuvine s'o facă cel mai b6trân.

— Când pers6na, cu care te affi, salută pe cine-va, saluți și tu, f6ră a cunoșce, însă slab și f6ră a privi. 6r pentru o damă salutarea e mai pronunțată.

— Pe amici îi saluți prin un gest al m6nei, pe cei de-o potrivă cu noi luându-ți p6lăria și ridicând-o puțin de-asupra capului; pe mai mari lăsându-ți p6lăria mai în jos, înaintea feței, și plecând puțin capul.

— Când merg doi alăturea, drepta e locul de on6re. Când merg6i alăturea unei pers6ne, c6rei datorezi respect, pe trotoar s6u pe scară, lasă-i tot-d6una partea mai ridicată a pavagiului, și regul6ză pașii după ai s6i. Când ai la braț o damă s6u o altă pers6nă, c6reia datorezi respect, ofere-i tot-d6una brațul drept, afără de casuri excepționale, când este mai comod pentru a-i oferi brațul stâng.

— Nu se cuvine a opri în drum, s6u a urmări, ca s6 le vorbesc6i, pe cei ce sunt mai mari ca tine, decăt în casuri, ce nu sufer amănare. Și atunc6i trebuie s6-ți ceri iertare pentru ac6sta.

— În societățile alese însă nu se cuvine nici-odată a-ți lăsa p6lăria din mână, afără de cazul când ai s6 rămăi mai mult timp în casă, și afără de vizitele familiare, cari pot s6 dureze mai mult.

— Nu se cuvine a fuma în locuri publice, unde prin ac6sta ai put6 face neplăcere cuiva. În prezența damelor trebuie tot-d6una s6-ți ceri iertare înainte de a fuma.

MULTE ȘI DE TOATE.

Tunderea p6rului la pop6rele barbare.

T6te lucrurile, cari privesc corpul, precum: sc6t6rea m6selelor, slobozirea s6ngelui, tunderea p6rului ș. al. la pop6rele s6lbatice sunt împreunate cu ceremonii religioase.

Sunt interesante obiceiurile ca s6 se indeplinească astfel de lucruri.

6tă d. es. cum se tund Negrii din jurul riuului Congo din Africa: În mijlocul unui loc îngrădit se implăntă un trunchi de arbore de palm. Cei cari vor s6 se tunde trec în șir pe sub acest trunchiu. La tunc6i vorbă de t6rfeci, acestea sunt un necunoscut la ei. În loc de t6rfeci întă buinț6ză bucați de sticlă.

Ei îngr6pă adecă o p6tră mare în pământ, lăsându-i un colț afară. Aduc după aceea pahare și le isbeso de p6tră, așa ca s6 se sfarmă în nenumerate bucățele. Dintru acestea aleg pe cele mai ascuțite și cu ele se apucă de tuns!

Săpun nu întrebunț6ză, c6ci nici din nume nu iau auzit. Iși p6te face prin urmare omul întipuire, c6 tunsul la Negri lănoși la cap nu-i chiar f6ră de usturime. De cum-va vre-unul dintre ei se tund nu p6te suferi până la sfirșit, c6ci lăsat s6 umble cu capul pe jum6tate tuns și pe jum6tate cu lână, până atunc6i, până când nu se află un alt 6re-care, ca s6 tundă deplin.

Adese-ori trebuie s6 aștepte timp îndelungat până s6-și afle omul, c6ci nu oare cine cut6ză s6 se apuce de un astfel de lucru, din simplul motiv, c6 decă nu face bine lucrul, îl batjocureso, ba îl chină t6tă în cap ceilalți.

Măgarul reginei Angliei.

6tă câte-va am6nunte interesante despre măgarului legendar, care însoțesc6 pe Regina Angliei în t6te părțile:

Acest animal regal, de-o v6rstă foarte venerabilă, este spălat în t6te dimineți cu săpun de toaletă. Negreșit acestui moed de îngrijire zilnică trebuie atribuită nuanța albă a p6rului s6u.

Măncarea lui de dimineța e foarte uș6ră. Nu m6năncă s6 se sature de c6t s6u după-ce și-a terminat slujba.

Are un deplorabil cusur, care l'a făcut s6 fiă urit de c6tră toți cei dimprejurul Reginei:

Când vremea este spre pl6ie, sbiană în mod spăim6ntător, spre marea neplăcere a auzitorilor acestui nesuferit concubin.

De multe-ori s'a dat Reginei s6 se înlocuiescă pe acest egomotos rumeg6tor printr'un poney din Scoția, d6r Regina a refuzat s6 se despartă de acest b6trân și fidel servitor.

T6rgul6 de rimătoari din Steinbruch.

Starea rimătoarilor a fost la 30 Sept. de 23,377 capete, la 1 Oct. au intrat — capete și au eșit 285, rămân6nd la 2 Oct. un num6r de 23,072 capete.

Se not6ză marfa: ungur6scă v6chea grea dela — cr. până la — cr. marfa ungur6scă tineră grea dela 54.— cr. până la 55.— cr. de mijloc dela 54.— cr. până la 55.— cr. uș6ră dela — cr. până la — cr.

Marfa ț6rănescă grea dela — cr. până la — cr. de mijloc dela — cr. până la — cr. uș6ră dela — cr. până la — cr.

Marfa s6rb6scă, grea dela — cr. până la — cr. Transito, mijlociă grea dela — cr. până la — cr. transito, uș6ră dela — cr. până la — cr.

Calendarul s6pt6mănel.

SEPTEMBRE are 30 zile. RĂPICIUNE.

Zilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	24 S. 6nt. m. Tecla	6 Brunome
Luni	25 C. maica Eufros.	7 Iustin Aug.
Marți	26 † S. Ioan Evang.	8 Brigita
Mer.	27 S. m. Calistru	9 Dionisiu
Joi	28 C. p6r. Chariston	10 Gedeon
Vin.	29 C. p. Ciriac	11 Emilian
S6m.	30 M. Gregoriu	12 Maximilian

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 2 Octomvre n. 1895.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 ohilgr.	
		dela	pană
Grâu Bănățenesc	80	6.30	6.55
Grâu dela Tisa	80	6.45	6.60
Grâu de Pesta	80	6.40	6.55
Grâu de Alba-regala	80	6.40	6.55
Grâu de Bácska	80	6.50	6.65
Grâu ung. de nord	80	—	—

Săminte vechi ori nouă	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 ohilgr.	
			dela	pană
Săcară	nutreț	70—72	5.80	5.85
Orz	de vinar	60—62	5.50	5.30
Orz	de bere	62.64	5.50	6.80
Orz	de bere	64.66	6.00	8.25
Ovės	—	39.41	5.60	6.90
Cucuruz	bănăț.	75	—	—
Cucuruz	altă soi	78	—	—
Cucuruz	—	—	—	—
Hirică	—	—	—	—

Productediv.	Soiul	Cursul	
		dela	pană
Sem. de trif.	Luțernă ungr. francesă	40.	46.—
—	—	—	—
—	roșiă rafinat dublu	35.	45.—
Oleu de rap.	—	—	—
Oleu de in	—	—	—
Uns. de porc	dela Pesta dela țără svântată afumată	61.	62.—
Slănină	—	52.	53.—
—	—	57.	53.—
Său	—	—	—
Prune	din Bosnia în buți din Serbia în saci	17.25	17.75
—	—	14.	14.25
Lictar	slavon nou bănățenesc din Ungaria unguresci sârbesci brută	18.25	18.70
Nuci	—	—	—
Gogoși	—	—	—
Miere	galbină strecurată de Rosenau brut	—	—
Ceară	—	—	—
Spirt	Drojdițe de spirt	—	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Octomvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.85
Renta de corone ung. 4%	99.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	124.40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.30
Bonuri rurale ungare 4%	98.—
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii	159.75
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	145.50
Renta de hârtie austr.	100.80
Renta de argint austr.	101.10
Renta de aur austr.	121.45
Losuri din 1860	153.—
Acții de ale Băncii austro-ungară.	1075.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	488.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	405.75

Napoleonori.	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.82 1/2
London vista	120.25
Paris vista	47.35
Rente de corone austr. 4%	101.40
Note italiene.	45.30

Cursul pietei Brașov.

Din 5 Octomvre 1895.

Bancnote rom. Camp.	9.49	Vënd.	9.52
Argint român. Oump.	9.44	Vënd.	9.50
Napoleon-d'ori Camp.	9.50	Vënd.	9.53
Galbeni Camp.	5.62	Vënd.	—
Ruble rusești Camp.	128.—	Vënd.	—
Lire turcoști Camp.	58.60	Vënd.	—
Mărci germane Camp.	10.75	Vënd.	—
Scris. fono. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Bursa de Bucureșc

din 2 Octomvre n. 1895.

Valori	Do-bână	Scad. cup.	Cu bani gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct	103.—
Renta amortisabilă	5%	—	100.5/8
" " (Impr. 1892)	5%	Ian.-Iul.	99.1/2
" " din 1893	5%	—	99.1/2
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	96.3/4
" " (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	88.3/4
" " (Impr. de 50 mil.	4%	—	89.—
" " (Imp. de 274 m. 1890	4%	—	89.1/4
" " (Imp. de 45 m. 1891	4%	—	89.—
" " (Im. de 120 iul. 1894	4%	—	89.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	102 1/2
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	—	233.—
Oblig. comunei București 1883	5%	Ian.-Iul.	97.1/2
" " " din 1834	5%	Mai-Nov.	—
" " " din 1888	5%	Ian.-Dec.	—
" " " din 1890	5%	Mai-Nov.	97 7/8
Scrisuri fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	101 1/2
" " " urbane București	6%	—	101 1/2
" " " " Iași	5%	—	90 3/8
" " " " " "	5%	—	81.1/4
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	—	—
V. N.			
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	1570.
Banca agricolă	500	150 v.	218.—
Dacia-România ult. div. 85 lei	200	intr. v.	408.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	—	418.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 300	250	—	330.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	—	174.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. — 100	—	—	—
"Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	—	95.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	—	—
" " " 2 em. u. d. 0	1000	—	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	—	—
"Bistrița" soc. p. f. hârtii 80	1000	—	—
Societ. p. const. de Tramways	200	—	—
20 tranș aur	—	—	20.04

S C O M P T U R I :

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depuneri	7 1/2%	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	4%	Elveția	3%

Proprietar : **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil : **Gregoriu Maior.**

CEAIU veritabil OSTINDIC

din plantagelele lui

Moriz Cavalier de Manner

în Assam (India).

Se află de vëndare în pachete originale, cu prețurile următoare :

Un pachet de 1/4 Kigr. — — fl. **2.30**

" " " 1/8 " — — " **1.15**

" " " 1/16 " — — " **.58**

numai în localul de delicatese și mărfuri de băcănie,

odaia de dejun a lui **24 VITÉZ 24**

Brașov Târgul Inului.

Nou Restaurant.

Am onore a aduce la cunoștința onoratului public, că

am luat și deschis

Restaurantul dela „Hotel Bucarest.”

Me voi sili a satisface și aci pe onorații mei mușterii, cari m'au onorat cu vizitarea și în Restaurațiile ce le-am avut până acum, cu un serviciu prompt și bun.

Pentru **mâncări bune** și gustose este foarte bine îngrijit.

Se află de vëndare **BERE de Steinbruch** cu 8 cr. pânărul. **VIN curat** și escelent din pivnițele lui Römer.

Cost cu abonament, în loc, cum și la privat.

Rugându-me pentru vizitare cât mai numărosă, sunt cu totă stima, gata spre serviciu :

Mühlbacher,
Restaurateur.

Deschidere de Magazin.

Avem onore a informa P. T. public, că

am deschis

în piața Brașovului strada Vămei Nr. 9

Un magazin de mărfuri de modă,

manufactură, albituri, și toate articolele atingătoare de această branșă. Cumpărând mărfurile singuri în persoană am ales toate articolele cu o atenție specială și o îngrijire scrupuloasă, având o mare experiență în specialitatea acesta, și sperăm că vom corăspunde tuturor cerințelor.

Vă rugăm dar a visita Magazinul nostru, spre a Vă convinge atât de escelenta calitate a mărfurilor, cât și de efinătatea lor.

Cu totă stima :

Theiss & Marton.

790,2—3

Prețurile cerealeor din piața Brașov.

Din 4 Octomvre st. n. 1-95

Măra sau greutatea	Calitatea.	Valuta a trioa.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grâu { cel mai trumos	5	20
		4	80
"	Grâu { mijlociu	4	60
		3	50
"	Grâu { mestecat	3	50
		3	10
"	Săcară { frumoză	3	70
		3	40
"	Orz { frumos	3	10
		2	20
"	Ovės { frumos	—	—
		—	—
"	Cucuruz. { mijlociu	4	60
		4	—
"	Mălaiu	5	20
		7	—
"	Linte	4	20
		9	—
"	Sămēntă de in	4	60
		—	75
"	Sămēntă de cânepă	—	—
		—	—
"	Cartofi	—	44
		—	52
"	Măzēriche	—	32
		—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	—
		—	—
"	Carnea de porc	—	—
		—	—
"	Carnea de berbec	—	—
		—	—
100 kil.	Seu de vită prăspēt	23	—
		33	—
"	Seu de vită topit	—	—
		—	—

Cel mai gustos, cel mai sănătos și totodată ! Unicul sănătos surrogat pentru toate de cafe, ceea ce mai ieftin aduce la boabe de cafe este : mandat de medici pentru femei, copii și bolnavi este :

KATHREINER
CAFÉ DE ORZ KNEIPP

Cel mai curat product natural în grăunți întregi. Falsificarea prin amestecături eșc dară imposibilă.

In fiecare loc de căpătāt: 1/2 Kilo cu 25 cr.

Dare de seamă ! Sunt de curat și de primit numai pachete originale cu numele „Kathreiner”

BERE de SCHWEHAT (din Mărțișor.)

AVIS.

Am onorea a aduce la cunoștința On. Public, că de aci înainte numai

Bere de Schwechat (din Mărțișor)

voi vinde.

Pentru mâncări bune și serviciu prompt este foarte bine îngrijit. — Rugându-mă a mă onora și ee aici înainte cu încrederea ce mi-ați arătat până acum, sunt în așteptarea unei vizitări cât mai numeroase.

Cu totă stima:
S O R E A.

795 1 - 3

Cu ocaziunea introducerii căsătoriei civile pentru îmbobirea localităților oficiale, îmi permit a recomanda d-lor conducători de matricule,

Portretul Maiestății Sale Regelui,
în diferite mărimi, cu prețuri avantajoase.

Totodată am onore a recomanda onor. public bogatul meu magazin de tablouri, oglinzi, mobile de fer și de lemn, vestimente de dame, de bărbați și de copii. Vândările se fac, — atât în oraș, cât și pe sate, — pe lângă prețuri moderate și serviciu solid, în rate lunare.

Cu profundă stimă:

ZS. SZÖLLÖSY,
Brașov, str. Porții Nr. 52.

3-3

N-rul 6649—1895

Publicație.

Subscrisul Magistrat aduce prin această la cunoștința publică că **Joi în 17 Octomvre 1895.** la 10 ore a. m. se va ține licitația în sala comunității pentru arândarea pășunii de oi pe érna 1895/6 pe hotarul Sighișorei. Vadiul este de 50 fl. Condițiunile mai de aproape se pot vedea în cancelaria Magistratului.

Sighișóra, 27 Sept. 1895.

788,2—2. Magistratul orășenesc.

Covóre pentru podin din lână curată recomanda

Carl Paul.

Depositul se află în „Hala de mărfuri“ din podul bătușilor.

PUBLICARE.

Aducem la cunoștința publică, că **tragerea**

Loteriei de clasă ungară

concesionată de stat, va urma irevocabil, **dela 16 până la 19 Octomvre 1895, în Budapesta,** în prezența unui notar public și sub controla guvernului reg. ung.

La acesta sortire se vor trage din **31,499** câștiguri totale ale acestei loterii în suma de

5 milioane 600,000 coróne

10,000 câștiguri cu

Un milion 268,000 coróne.

Tragerea loteriei clasa a II va avé loc **dela 6 până la 14 Decemv. a. e.**

Losuri originale pentru tragerea loteriei clasa primă, precum și losuri întregi pentru améndoúe trageri, **se află de vëndare** la colectanții principali și la locurile de vëndare indicate prin placte, cu prețuri fixate în mod oficios.

Pentru losurile ce se vor cumpéra **după** tragerea loteriei clasa I. trebuie plătit și prețul pentru tragerea deja efeptuită.

Budapesta, în Septemvre 1895.

Andrássy-ut Nr. 5.

Directia loteriei de clasă ungară.

Al treilea los câștigă!

!! Incercați-ve norocul!!

Al treilea los câștigă!

Ne mai pomenite șanse de câștiguri oferă

Loteria de clasă ungară, fiind că din **100,000** losuri,

31,499 losuri ies la tragere cu câștiguri.

Cu câștiguri fabuloase este dotată loteria de clasă ungară. Cel mai mare câștig în cas favorabil este de

UN MILION CORÓNE.

Tragerea

losurilor clasa I.

dela

16—19 Octomvre 1895.

Tragerea

losurilor clasa II.

dela

6—14 Decemvre 1895.

În ambele clase are loteria de clasă ung. următoarele câștiguri:

Un premiu de 600,000 coróne.

1 câștig á	400000 coróne	5 câștig. á	10000 cor.
1	200000	12	8000
1	100000	27	6000
1	80000	8	4000
1	60000	110	2000
1	50000	213	1000
1	40000	100	400
1	30000	2010	200
3	20000	20000	100
3	15000	9000	80

Total **31,499** câștiguri, cu suma de

5 MILIÓNE, 600,000 CORÓNE.

Losuri originale pentru tragerea loterii clasa primă

un los întreg 40 coróne. jumătate 20 coróne. a 10 parte 4 coróne. a 20 parte 2 coróne.

Recomandă și trimite și în afară plătind înainte la cerere și cu rambursă)

CARL HEINTZE, Colecteur principal, BUDAPESTA, Szervita-tér Nr. 3.

Adresa Telegr.:
Lottoheintze
Budapest.

Comande din afară se pot face mai lesne cu mandat postal, adresa scrisă corect, a se trimite pentru porto 5 cr. Epistola recomandată 15 cr. și pentru fie care listă a câștigurilor 10 cr. mai mult.

Adresa Telegr.:
Lottoheintze
Budapest.

Nu se mai oferă

în viață nici-odată ocazia ca numai **fl. 4.25 cr.** tē se pentru

o colecție splendidă de

10 bucăți **fl. 4.25**

10 bucăți **fl. 4.25**

1 ciasonicū de busunar Prima Anker-Remontoir umblă precis, și cu garanție de 3 ani.

1 lanț imitație d'aur panzer, cu inelū de siguranță și carabină.

2 inele imitație d'aur cel mai nou fason, și cu similibriant imit. Turchis și rubine.

2 nasturi de manjete, aur dubl, giloșate, c. mehanismū patentatū.

1 acū cu broșū pentru dame frumos, fasonū de Parisū.

3 nasturi pentru Chemisette imitaț. d'aur.

Tóte aceste 10 obiecte practice costă la olaltă numai **fl. 4.25 cr.** Pe de-asupra o surprindere extra gratis pentru suvenir la firma mea.

Comandați iute, până se mai află obiecte, că astfel de ocazie nu se mai ivește. Trimiteri se efectuēză ori și la cine cu rambursă. Cui nu-i convine obiectele primesce banii înderētū, așa că pentru cumpératorū este eschisū ori și ce Risiko.

Se póte cumpéra dela unica firmă de ciasonicū

Alfred Fischer,

660,1—6 Wien I. Adlergasse 12.

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Suntū a se adresa subscrise, administratiuni. In cazul publicării unui ananuci mai mult de odată se face scādēmēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans“